2003 YIL 7 NOYABR JUMA

QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№137 (6.662). Sotuvda erkin narxda

БУГУНГИ СОНДА

СЕРИКБОЙНИНГ БАХТИ (1-2-саҳифаларда)

АРОҚНИНГ КАСРИ (2-саҳифада)

АСР "ВАБО"СИ (2-саҳифада)

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистонда рўй бераётган ўзгаришлар жаҳон молия ташкилотларининг мамлакатимизга эътиборини янада оширмоқда. Шу йил май ойида Европа тикланиш ва тараққиёт банки Бошқарувчилар кенгашининг йиллик мажлиси Тошкентда ўтказилди, сентябр ойида Ислом тараққиёт банки президенти Аҳмад Муҳаммад Али мамлакатимизга ташриф буюрди ва пойтахтимизда ушбу халқаро ташкилотнинг Инвестицион конференцияси бўлиб ўтди.

Энди Тошкент яна бир нуфузли анжуманга ҳозирлик кўрмоқда. Келаси ҳафта пойтахтимизда Осиё тараққиёт банки (ОТБ) шафеълигида Марказий Осиёда минтақавий иқтисодий ҳамкорлик масалаларига бағишланган вазирлар конференцияси бўлиб ўтади. Айни кунларда мамлакатимизда ОТБ президенти Тадао Чино меҳмон бўлиб турибди. 6 ноябр куни у Ўзбекистон Республикаси Президенти қабулида бўлди.

- Биз сизни нафақат Осиё тараққиёт банкидек нуфузли халқаро молиявий муассаса раҳбари, балки банк иши соҳасидаги етук мутахассис ҳамда Ўзбекистон-Япония муносабатлари ривожига улкан ҳисса қўшган йирик жамоат ва сиёсат арбоби сифатида ҳам ҳурмат қиламиз, - деди Ислом Каримов учрашувда.

Дарҳақиқат, Т.Чино Япония ҳукумати таркибида юқори лавозимларда фаолият кўрсатган кезлари Ўзбекистон билан муносабатларни ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор қаратган. Ҳозир эса ОТБ президенти сифатида мамлакатимиз билан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш ва юртимиздагиислоҳотларни мунтазам қўллаб-қувватлашга бел боғлаган. ОТБ бошқа халқаро молия ташкилотларининг Марказий Осиёда минтақавий иқтисодий ҳамкорликни мустаҳкамлаш бўйича саъй-ҳаракатларини мувофиқлаштириш ташаббусини илгари сурган. Бу ҳамкорлик энергетика, савдо ва транспорт инфратузилмаси соҳаларини ўз ичига олади.

Ўзбекистон 1995 йил августда ОТБга аъзо бўлганидан кейин ўтган вақт давомида банк мамлакатимиздаги 12 лойиҳа учун жами 645,5 миллион АҚШ доллари ажратди. Шунинг баробарида Ўзбекистонга умумий қиймати 27,2 миллион долларга тенг 44 грант берилди.

Ўзбекистон-ОТБ ҳамкорлиги ҳар уч йилда янгиланиб турадиган ҳамкорлик стратегиясига асосланади. Устувор йўналишлар сифатида қишлоқ хўжалиги, таълим, шаҳар ва транспорт инфратузилмаси, кичик ва ўрта бизнес соҳалари белгилаб олинган.

Ўзбекистон ҳукумати ва ОТБ ҳамкорлигида 2004-2006 йилларга мўлжалланган Ҳамкорлик дастури ишлаб чиқилган. 14 октябр куни ОТБ Директорлар кенгаши уни тасдиқлаган. Мазкур дастур қиймати 500 миллион АҚШ долларига тенг 13 лойиҳани амалга оширишни кўзда тутади.

Ҳозирги кунда ОТБга 62 мамлакат аъзо. Осиё ва Тинч океани минтақасидаги 44 давлат қаторида унга Европанинг бир неча ривожланган мамлакатлари ва АҚШ қўшилган. Демак, Ўзбекистон учун ОТБ орқали кенг кўламда кўп томонлама ҳамкорликни ривожлантириш имконияти ҳам мавжуд.

Тадао Чино самимий қабул учун Президентимизга миннатдорлик билдирди ва ОТБ билан Ўзбекистон ўртасидаги ҳамкорлик изчил давом этажагини алоҳида таъкидлади.

Учрашувда ўзаро муносабатларни янада ривожлантиришга оид масалалар атрофлича муҳокама қилинди.

(ЎзА)

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг

ҚАРОРИ

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессиясини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши қарор қилади:

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси 2003 йил 11 декабрь куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси
Э.ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2003 йил 6 ноябрь.

* * *

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилиши назарда тутилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикасининг 2004 йилги Давлат бюджети лойиҳаси тўғрисида.

(Давоми 2-бетда)

АДОЛАТ ДЕҲҚОНГА ҚАЙИШДИ

Ҳозирги вақтда, яъни бозор иқтисодиёти шароитида ишлаб чиқаришда бирор бир самарага эришиш осон кечмайди. Айниқса, қишлоқ хўжалиги соҳасида.

-Бу йил вилоятимизда бўлгани каби туманимизда ҳам фермерлар билан турли таъминотчи ва хизмат кўрсатувчи ташкилотлар ўртасида тузилган шартномаларга анча яхши риоя қилинганлиги, ишлаб чиқаришда эришилган муваффақиятимизнинг бош омили бўлди, - дейди Шароф Рашидов туманидаги "Тинч" фермер хўжалиги раҳбари Норбек Ўринов.

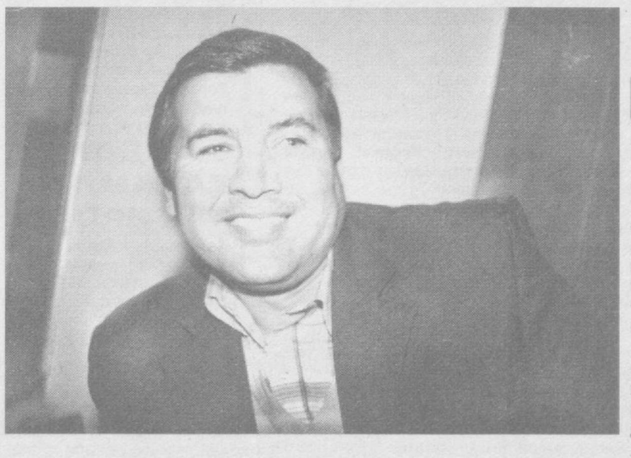

Маълумки, Шароф Рашидов туманидаги қишлоқ хўжалиги экин майдонлари ўрта ва кучли шўрланганлиги сабабли бу ерларда зироатчилик қилиш, кутилган ҳосилни олиш анча мушкул. Лекин, инсон астойдил интилса, тадбиркорлик билан иш тутиб, ер билан тиллаша олса, исталган орзусига эришиши шубҳасиз.

"Тинч" фермер хўжалиги пахтакорлари жорий йилда давлатга пахта сотиш режасини Сирдарё вилоятида биринчилардан бўлиб бажаришди. Улар 216 гектар ер майдонидан 500 тонна пахта хом ашёси йиғиштириб олдилар. Терилган пахтанинг 95 фоизи биринчи навларга топширилди.

-Бу йил пахта қабул қилиш корхоналарида кўп йиллардан бери давом этиб келаётган ғирромликларга ҳам чек қўйилди, - дейди фермер суюниб.

Ўтган йилларда режадаги топширадиган пахтамизнинг 10-15 фоизигина 1 навга қабул қилиниб, қолгани турли баҳоналар рўкач қилиниб, сунъий равишда сифати пасайтирилиб, паст навларга қабул қилинарди. Натижада даромаднинг баракаси учарди. Бу йил эса бундай бўлмади.

(Давоми 3-бетда)

ФЕРМЕР НИЯТИГА ЕТДИ

Шароф Рашидов туманидаги Абдулла Қодирий номли фермер хўжалигида кейинги 10 йил ичида пахта ҳосилдорлиги 9 центнердан 24 га, ғалланики 13 дан 55 центнерга кўтарилди.

-Баҳонани жиним суймайди, - дейди ер соҳиби Асадулла Бердиқулов. – 1994 йил фермер бўлиб, 360 гектар ерни ижарага олганимда ишчиларга энди

ЗАМОНДОШ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

эринчоқлик кетмайди, кам ухлаган, тонгда эрта туриб, далага чиққан кишигина ютади, дегандим. Очиғи, бу гап ҳаётимнинг мазмунига айланган. Тунда қачон уйга қайтган бўлмайин, тонг отмай уйқум қочади. Нонуштани қиламану, машинага ўтираман. Дарвоқе, мени шу қисқа даврда қўли узун, бойвачча одамга айлантирган ҳам шу дала-да.

Фермернинг ғаллазорию, пахтазорида кўп бўлганман. Унинг бир қарашда кўтаринки, яна бир қарашда содда сўзлари ҳайратингизни оширади. Чунки хўжаликнинг 441 гектар ери, 3 та "Олтой", 5 та "МТЗ-80" русумли, 2 та транспорт трактори бор. Кўриб турганингиздек, катта бир хўжалик. Ширкат ё "колхўзу", "совхоз" эмас, янги давр нафаси – фермерлик. Йилдан йилга юксалиш, ютуқ. Барча ишлар шартномага кўчган. Бу ерда собиқ ширкат ё "колхоз"дагидек 30-40 амалдор йўқ, бир нафар етакчи – фермернинг ўзи барча ишга улгуряпти. Ўғитми, ёнилғию, трактор учун эҳтиёт қисм кераками барчасини елиб-югуриб топяпти у. Тағин бирор ҳавасманд тажрибангизни ўрганай, не сир-синоати бор. Ахирерингиз чўлнинг киндигида-ку, дея келса, ундан вақтини аямайди ҳам. Чунки фермер деҳқон тили билан айтганда, пайкални яшнатиб, гуллатиб қўйган. Ўрганса, ибрат олса бўладиган ишлари талайгина.

-Вақт. Энг қудратли куч, унинг қадрига етган, барча юмушни ўз муддатида бажарган киши ютади, - дейди фермер Асадулла Бердиқулов. – Айтайлик, шудгор. Уни биз доимо ноябрнинг охирига етказмай тугаллаймиз.

(Давоми 3-бетда)

ЭГАМЕНЛИК

Дабдурустдан қараганда бу сўз ва шу маънони ифода этиш билан боғлиқ тушунча кўпчиликка янгиликдай туйилар. Аммо эгаменлик биз учун янгилик эмас.

Аниқроқ айтадиган бўлсак, эгаменлик бизнинг қонимизга, шууримизга чуқур сингиб кетган. Унинг жўн шакллари ижтимоий-маиший ҳаётимизда қай тарзда учрамасин, барибир бу тушунча ҳақидаги фикрлар бир нуқтада туташади. Шу нуқтаи назардан биз бу сўз изоҳи учун "Ўзбек тилининг изоҳли луғати"га ва бошқа манбаларга дахл қилиб ўтирмадик.

Аввало, эгаменлик – кўнгилдан бошланади. Кўнгли тоза, юрагида ўти бор инсон ҳамиша туғилиб ўсган она-Ватани, эл-юрти манфаати учун жонфидолик қилади. Ва табиийки, қилган эзгу ишлари пировардидан кўнгли осмон қадар юксалади. Фикру хаёлингга, ҳофизангга шу туйғу ҳақида мулоҳаза қилмоқ истаги туғилар экан, юртимизнинг ҳар бир гўшасида бунёдкорлик, яратувчанлик ишқи билан яшаётган танти, ҳалол, пешона тери эвазига ризқ-рўз топадиган юртдошларинг борлигини кўриб фахрланасан. Демакки, эгаменлик инсон қадар узоқ ўтмишга эга.

Аслида Амир Темурдай зот ҳақида муаррихларнинг: "Соҳибқирон ҳукмронлик қилган йиллари агар давлатнинг у четидан бу четига қадар бирор мардум бошига олтин солинган сават кўтариб ўтса, унга ҳеч ким тегина олмасди", деган мазмундаги фахр туйғуси жилоланган гапларида ҳам юртига, она тупроққа, қолаверса, қаламравидаги фуқароларнинг истиқболи учун эгаменлик руҳи етакчилик қилади. Негаки, мамлакатдаги осойишталик, фуқаролар ўртасидаги самимий муомала-муносабат, тенглик ва барқарорлик азал-азалдан ҳукмрон табақанинг замон мувозанатини қай тарика ушлай олганлиги билан белгиланган.

Ёҳуд Навоий ҳазратларининг Ҳиротда улкан маърифий мактаб барпо этгани, кўплаб шоирлар ва муаррихлар, хаттотлар, меъморлару фузалоларнинг бу гулшан саҳнида нашъу-намо қилишида ҳам Ҳазрат Навоийга хос – эгаменлик сабаб бўлганлигини айтиш мумкин. Зотан, илму урфони, санъати ва маданияти юксак шакл топган давлат ўз мавқеи, ўрни, кучқудратига эга бўлади.

Бугун биз Амир Темур, Навоий давридан анча узоқлашиб кетдик. Компьютерларнинг, замонавий асбоб-ускуналарнинг оламшумул қудратидан ҳайратдамиз. Ҳаётимизда кунора бир янгилик, кишини лол қолдиргувчи мўъжизалар бир-биридан кўп. Аммо...

Яқинда бир биродаримиз нуфузли анжуманларнинг бирида қатнашганлигини гапириб берди.

-Бир вақт залга хорижлик меҳмонлар кириб келди, - дейди у.

-Хўш, кейин-чи? – саволга тутамиз уни.

-Ярим соат кутишга тўғри келди.

-Нимага?

-Йиғилишнинг расман очиқ деб эълон қилинишига-да!

-Нега?

-Уларнинг давлат байроғи сал қийшиқроқ ўрнатилган экан. Шунга ранжишибди. Қачонки, байроқ тўғирланиб қўйилгандан кейин хорижлик дўстларимизнинг юзига кулгу инди. Анжуман серфайз, икки томон учун баб-баравар манфаатли тарзда ўтди.

НИГОҲ

Бетоқат дўстимиз "шунгаям..." деб гап бошлаб, ғўдранди, яна аллам-балоларни гапириб, биз суҳбатдошлар даврасини тарк этди.

Суҳбати аржумандимизни тарк этган дўстимиз орқасидан қараб қолар эканман, вужудимни, бутун фикру зикримни хорижлик меҳмонларнинг ҳайратомуз хатти-ҳаракати тафсилотлари эгаллади. Байроқнинг тўғри ўрнатилишида қандай ҳикмат бор? Бу ҳикмат замирида она-Ватанга нисбатан чексиз меҳр, туғилган тупроқ, ота-боболарнинг хоки пойи мадфун юртга садоқат ҳисси уфуриб турмайдими? Масаланинг яна бир эътиборли жиҳати бор: у ҳам бўлса, эгаменлик тушунчаси. Нафсиламбирини айтганда, бу биз юқорида санаб ўтган қадриятларга содиқ кишининг қўлидангина келади. Бу эгаменлик замирида том маънодаги фидойилик жо-бажо бўлган бўлади.

Халқимизнинг миллий истиқлоли, ҳурлик замонини қўлга киритганидан фахр туйғуси туяр эканмиз, дафъатан мозий сарҳадларига ҳам бир қур назар ташлагимиз келади. Зотан, ўтмиш аждодларимиз тарих зарварақларига битилган ибратли воқеа-ҳодисалардан ўзларига улгу олганлиги рост. Биз эса уларнинг ворисларимиз.

Айтишларича, Туркистон хонларининг энг сўнгги вакилларидан бири – тахтда сармаст, лоқайднамо ўтираркан унинг олдига ўрдабеги ташриф буюради.

-Хон ҳазратлари, - дейди у ҳаллослаб. -Бир қошиқ қонимдан кечинг...

-Кечдим сўйла, не истагинг бор!

Ҳукмдорнинг ногоҳ оромини бузиб қўйган мулозим бир зум каловланиб қолади. Сўнгра:

-Хон ҳазратлари... Ёғий Оқмачитни босиб олди... – дейди тутилиб.

Хон эринмай хомуза тортади. Кейин эса:

-Ўша Оқмачит бизнинг қаламравимиздан қанча узоқликда, - деб сўрайди.

-Тахминан, икки ойлик йўл, - дейилади унга.

-Унда олаверсин, - дейди хон хотиржам оҳангда, - биздан анча узоқликда экан...

Модомики, биз: "эгаменлик" сўзини сарлавҳага чиқарган эканмиз, унинг бошқа-бошқа жиҳатлари, қирралари хусусида ҳам тўхталишни жоиз билдик: ҳозирда "мулкка эгалик", "йирик маблағ эгаси" сингари истилоҳларни тез-тез эшитиб турамиз. Зотан, бу ҳолат бозор иқтисоди шароитида табиий ҳисобланади. ОАВда эса кунора бир маротаба бозор иқтисодиётига тегишли: эгалик шаклу шамойилларига атрофлича тўхталинмоқда.

Аммо, биз қаламга олган – эгаменлик туйғуси, тушунчаси моддий мулкчиликка эгалик туйғусидан кенгроқ эканлигини, ҳурматли газетхон яхши англаб турибди, албатта.

Бир сўз билан айтганда, эгаменлик ижтимоий-маиший ҳаётимизнинг барча жиҳатларига дахлдор. Аниқроқ айтадиган бўлсак, унинг замирида моддият ва маънавийлик бус-бутун ўз ифодасини топади. Истиқболи ва истиқлоли порлоқ мамлакатимизнинг эртанги куни - ҳар томонлама камол топган, маънавий дунёси етук ёшларимиз қўлида. Шу боис, таклиф шуки – мактабларимизда, олий ўқув юртларимизда бу тушунчанинг моҳиятини келажак бунёдкорларига чуқурроқ сингдирсак мақсадга мувофиқ бўлур эди. Зотан, келажакнинг пойдевори – бугундан бунёдга келади.

Ҳидирали ПАНЖИЕВ

ТОМДИЛИК ҚАҲРАМОН

Юртбошимизнинг Фармонига кўра Томди туманидаги "Бирлик" ширкат хўжалигининг бош чўпони Серикбой Сагатовга "Ўзбекистон Қаҳрамони" юксак унвони берилди.

Неваралари билан телевизор кўриб турган Жанимгул момо сухандоннинг сўзларини тинглаб, қулоқларига ишонмади.

-Вой-буй, менинг Серикимни айтдими-а?! Наҳотки, наҳотки! Ҳой, болагинамей, отангнинг дуосини олган Серикбойимей. Умрингга умр, рисқингга рисқ қўшилгур! Президентимиз боламни "Ўзбекистон Қаҳрамони" бўлди, деди-я.

Саксон беш баҳорни қаршилаган Жанимгул момо овул эшигидан ташқарига чиқаман, деб бошини бехосдан тўсинга уриб олди. Онанинг кўзларида қувонч. Неваралари чуғурлаб момоларининг қўлларини қўйиб юбормас эдилар...

ЭЙ, УМРИ АЗИЗ

...Қизилқум! Серикбойнинг бешиги ҳам, овули ҳам шу гўша. Ўсимликлар дунёси минг хил рангда товланиб, чўл шиддатларини чекинтиради. Йилнинг ҳар тўрт фаслида ўтлар олами бир-бирини тўлдириб туради. Улар рангида олам гўзаллиги жилоланади.

-Олтмишинчи йилларнинг ўрталарида отам Сагат чўпонлик таёғини қўлимга топширди, - дейди Серикбой. - Ўшанда у "Болам, таёқни ўп, унда куч-қувват ва сеҳр бор, қўйни ардоқла унда туганмас хазина бор. Бу хазина сени шод, юртни обод айлайди", деган эди.

Ўшанда Серикбой сурув ортидан юрди. Саксовул шохлари унга жилмайиб боққандек туюлди. Узоқдан қўй кўринди. Улар олов янглиғ кўзини сеҳрлади. Шу меҳр ва сеҳр қирқ йилдирки, унинг теграсида айлангани айланган.

Серикбой сулув қиз Парчагулга уйланди. Эр-хотин қўш ҳўкиз, дейдилар. Улар бировдан кам бўлмайин, деб эл-юрт молини қишнинг қаҳрли, ёзнинг оловли кунларида паналарига олиб, кўпайтириб келмоқдалар.

(Давоми 2-бетда)

ҚАДРИЯТ

СУТЛИБУЛОҚ ҚИССАСИ

1964 йил. Исмоил отанинг тиши шундай азоб бердики, тирикчилиги фақат мойли атала бўлиб қолди. Бульдозерига иш кўп, тўхтатиб қўйишнинг сира иложи йўқ.

Султон Увайс ул-Қароний мақбарасининг қибла тарафидаги ерни суриш зарур. Кун тиккага келган маҳал тишидаги азоб забтига олди. Оғриққа чидай олмади. Ахири бульдозерини тўхтатиб, пастга тушди ва худодан дардига шифо сўрай бошлади.

Шунда мақбара томондан қора эшак минган, сариқ чекма чакмон кийган бир киши кўринди. Соқоли кўксига тушган, сочи ҳам қоп-қора, буғдойранг юзи ниҳоятда фариштали ва нуроний, бошини ўраб олибди. Бу атрофнинг одами эмас, агар шу ерлик бўлганда Исмоил ака танирди. У меҳмон экан, сўрашиб қўяй деб келувчига пешвоз чиқди. Салом-аликдан сўнг нотаниш киши танбеҳ берди:

-Неча кундан бери тишинг оғриб азобдасану, аммо дардингга шифо гиёҳни кўмиб ташлайсан. Шу ўтдан чой қилиб ичгин "ба нияти шифо" деб оғзингни чайқа, тузаласан.

-Қайси ўт? - ҳайратда қолди тракторчи.

-Ана-ана, оппоқ гуллаб турибди-ку.

Нотаниш одам чап ёнида эди. Исмоил ака энгашиб "мана шуми?"- деди ва ўша алафни юлиб, қаддини тиклади. Не кўз билан кўрсинки, яйдоқ далада ўзидан бошқа одам йўқ, ҳатто ҳалиги меҳмон минган эшакнинг изи ҳам кўринмайди.

(Давоми 4-бетда)

Сиз «ҚИШЛОҚ ҲАЁТИ» газетасига 2004 йил учун обуна бўлдингизми?

Газетанинг нашр кўрсаткичи - 144

БЕШИНЧИ ҚАВАТДА БЕШ ДАҚИҚА СУҲБАТ

ПАХТАЗОРНИНГ ОЙДИН ЎЛАНИ

Зулфия Мўминова юртимизнинг таниқли шоираларидан. Бугунги кунгача шоиранинг ўндан ортиқ шеърий китоблари нашр қилинган.

"Дўстлик" ордени совриндори. Айни вақтда у Сергели туман ҳокимлигининг матбуот хизматида ишлаяпти. Шунингдек, ўзи яшайдиган "Мустақиллик" маҳалласида хотин-қизлар қўмитаси раисаси ҳамдир. Шоира билан суҳбатимиз ҳам ўз-ўзидан унинг ҳаёти ва фаолияти, аёл муаммолари хусусида кечди.

-Аввало, Зулфия опа, таҳририятимизга хуш келибсиз. Биринчи ва анъанавий саволимиз: "5" рақамига муносабатингизни билмоқчимиз.

- Етти рақамига ихлосим баланд бўлса-да, бешни ҳам яхши кўраман. 15 июлда ўзим, 15 январда Санобар қизим, 15 сентябрда эса турмуш ўртоғим туғилганмиз. Мактабда эса нуқул "5" баҳога ўқиганман. Кейинчалик имтиҳонларда ҳам ирим билганимданми, ҳали баҳолар эълон қилинмай туриб, оқ қоғозга "5" рақамини ёзиб ўтирардим ва албатта "5" баҳо олардим.

Уй беришаётганда ҳам шундай бўлган. 33-рақамли уй беришганда, 35-рақамли бўлсин, деб туриб олганман. Беш рақами қатнашгани учун шундай қилганман. Тўққизинчи қаватдан бўлса ҳам майли, деб саркашлик қилганим ҳамон эсимда. Буни халқимиз иримга йўйишади, лекин яна бошқа бир сабаблар ҳам бўлса, эҳтимол...

- "Излар пахтазорга чорлайди мени..." илк машқларингизда шундай мисра бор. Теримчи бўлганмисиз?

(Давоми 4-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

ҒАЛАБА ШОДЛАНТИРИБ, МАҒЛУБИЯТ ЙИҒЛАТСА...

БАҲОСИ ҚИММАТ КОНСПЕКТ

"САЛОМ, МЕН СИЗНИНГ ЭВАРАНГИЗМАН"

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессиясини чақириш тўғрисида

(Боши 1-бетда)

2. «Муҳофаза чоралари, антидемпинг ва компенсация божлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).

3. «Валютани тартибга солиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни (янги таҳрири) лойиҳаси ҳақида.

4. «Хусусий корхона тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).

5. «Ахборотлаштириш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).

6. «Электрон рақамли имзо тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқиш).

7. «Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).

8. «Электрон тижорат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).

9. «Қизил ярим ой ва қизил хоч тимсолларидан фойдаланиш ҳамда уларни ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқиш).

10. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида.

11. Халқаро шартномалар ва битимларни ратификация қилиш тўғрисида.

* * *

Ушбу масалалар билан бир қаторда депутатлар муҳокамасига Олий Мажлис ваколатига тааллуқли бошқа масалалар ҳам киритилиши мўлжалланмоқда.

"ЖАСОРАТ"

-Олтинчи синфда бир "жасорат" кўрсатдимки, отам раҳматли анчага тушганлар, - кулимсираб ҳикоя қилади Нуриддин...

Китоблардаги кашшофларнинг қаҳрамонликлари ақлини олган болакай дарсдан қайтар экан, тақдир унга жасорат майдонини рўбарў қилди. Яъни бошвоқсиз бузоқ колхўзнинг маккажўхорисини шарт-шурт ямларди. Нуриддин белидаги камарини ечди, росмана буқадай саркаш новвос кўп сарсон қилди. Лекин газетада чиқадиган сурат ва директорнинг мақтовлари илинжи олдида йиртилган кўйлаги, шилинган кўл азоби ҳам кўринмади. Оқибатда жонивор бўкиб ўлишдан асралди, жамоанинг экинига зиён етмади ва бузоқни олиб борса эгаси ҳам "раҳмат, кашшоф" дейди.

-Падарингга лаънат, энангни яйловими? – дағдаға билан қулоғидан чўзди қаршисидан чиққан ҳосилот.

Уйда онаси шанғиллади:

-Аҳволингга бир қара, жувонмарг. Аллакимнинг тошбуқасига бало борми? Биттагина тўқол эчкиям тош чайнаб ётибди.

"Жасорат"га ярим тунда эшик тақиллаши сўнгги "мукофот" бўлди. Икки милиционер, ферма мудири, маҳалла оқсоқоли, яна аллакимлар кириб келишди.

-Бу нима деган гап, Абсамат? – ўдағайлади ферма мудири. – Биров айтсаям ишонмаган бўлардим, ўз кўзим билан кўриб ҳайрон бўлдим. Жамоанинг ҳақидан қўрқмадингми, а?

Ишдан кеч қайтиб, ҳали "жасорат" хусусида эшитиб улгурмаган Абсамад аканинг оғзи очилди.

-Икки кундан бери қидирамиз-а! – қўлини пахса қилди бир милиционер.

Отани идорага ҳайдашди, лекин "инсоф қилишди". Камбағаллигини, яхшилигини ҳисобга олиб ва минбаъд ўғирлик қилмаслик шарти билан жаримага тортиб қўйиб юбордилар.

Рустамжон УММАТОВ

ЎЗИНГ ҚАРЗ БЕРАҚОЛ...

Асли қамашилик Чори муаллим хотини билан жанжаллашиб қолди. Нима учун дейсизми? Тижоратчи қўшнисининг аёли янги модадаги материалдан кўйлак тиктирганмиш. Қизиқ, харидорнинг ўндан тўққизини уриб қоладиган савдогар билан тенглашиб бўларканми?

Чори муаллимнинг тепа сочи тикка бўлиб кетди. "Бор, ўша миллионер чайқовчига тегиб ола қол. Мен бор-йўғи бир камбағал ўқитувчиман", деб жеркиб ташлади. Жаҳли чиққанидан уй торлик қилиб қолди. Қаёққа борсин? Ўзига яқин оладиган журналист ошнасини излаб кетди. Уни уйидан топиб олди.

-Юр, дўстим, район марказига, йўқ яхшиси шаҳарга чиқиб келайлик. Ошнаси ҳам гапнинг дангалини айтди-қўйди:

-Кеча мақолаларимга гонорар олган эдим. Улфатлар билан ўтириб ичиб қўйибмиз, - деб чўнтагининг астарини очиб кўрсатди.

Чори муаллим яна зорланишга тушди.

-Икки-уч ойдан бери бобойнинг пенсиясиниям бермаётир. Би-ир маишат қилиб келган бўлардик, аттанг. Ойлик олмаганимга уч ой бўлди-ёв.

-Кел, яхшиси, бундай қиламиз. Ҳамсоямнинг эри солиқда ишлайди. Пулдор, ўшандан икки минг сўм қарз олиб чиқаман, тўхтаб тургин, - у бир пасдан сўнг қўлида иккита мингталикни кўтариб чиқди.

-Энди бунга бориб бўкиб ичамиз. Мен билан уришган хотинимдан шундай қилиб қасдимни оламан. Кел, бир яйраб келайлик одамга ўхшаб...

Улар туман марказидаги ошхонада бир шишани майдалаб ўтиришган эди. Гурунг билан бўлиб сезмай қолишди. Стол ёнида бола кўтарган бир мўлтони қўл чўзиб турар эди.

-Оғажон, хайр қилинг, илойим, менга берган садақангиз учун бой бўлиб кетинг, барака топинг, болам, би-ир хайр қилинг...

Ичкиликдан юзи қизарган Чори муаллимнинг кўзи чақчайиб кетди.

-Э, опажон, анаву қўлингиздаги икки юзталикни менга бера қолинг. Ўзим қарзга ичиб ўтирибман-ку...

Чори муаллимнинг бу гапини эшитиб нариги столда ўтирган қишлоқдошлари хохолаб кулиб юборишди.

Жовли ХУШБОҚ

ПУЛ ЎРНИГА ...

Наби ака укасининг тўйида чув туширди. Базм авжига чиққан. Санъаткорлар даврани қизитаяпти. Даврадагилар берилиб рақсга тушарди.

Наби аканинг эса базмдаги маишатдан анчагина боши қизиган. Наби ака хотинига:

-Юр, Ойсара, даврада бир ўзимизни элга кўрсатайлик. Қўни-қўшниларнинг кўз ўнгида пул қистирай. Кўролмайдиганларнинг ичи куйсин, - деди чайқалиб.

Улар даврага чиқишди. Янгамулло хиром айлаяпти. Наби ака гиргиттон.

Наби ака пул қистириш мақсадида чўнтагига қўл сукди. Оёғида зўрға турган эр хотинининг рўмолига пул ўрнига нос халтани қистириб қўйди. Бу ҳолатни кўрган атрофдагилар гурра-гурра кула бошлашди.

Ойсара хола эса ҳеч нарсадан бехабар. Хурсанд, рақсда давом этарди...

Сарвар СОБИРОВ

ТОМДИЛИК ҚАҲРАМОН

(Боши 1-бетда)

-Билсангиз керак, - дейди чўпон, - қўй зотининг яратилганига минг йиллар бўлган. Лекин ҳеч ким, ҳеч қачон бу жониворҳан ёмонлик кўрмаган. Ахир, чўпон учун молдан, яйловдан яхши нарса бормикан оламда? У йил ўн икки ой қўй боқиб юради. Оёғини авайлаб босадики, хас тупроққа беланмасин деб. Қирқ йил қўй боқиб бировдан кам бўлганим ёки кам маҳсулот олганим йўқ.

-Донишмандлар чорвадорларни қўй билан тиллашади, дейишади. Бунда қандай маъно бор? Қизиқиб қолдик.

-Ҳар тонг соат бешда сурувни яйловга ҳайдайман, эрталаб соат 9-10 да отарга олиб келиб ёткизаман. Чой ичиб, нафасимни ростлаб оламану, қўйни суғориб, яна кечки соат 9-10 гача юраман. Сўнгра яйловда қўй ўртасида ётаман, - дейди машҳур чорвадор. - Ўшанда мол ўзи туриб яйлов томон юрса, демакки, унинг қорни тўқ, кайфияти яхши деган маънони билдиради. Агарки, қўй эринчоқлик билан қадам қўйса, чўпон уни алдаган ҳисобланади.

Қўйнинг маҳсулотида чиқит йўқ. Кўп йиллар олдин ота-боболаримиз қўй ётоғини супуриб, қийини ажратиб олиб, офтобда тоблашганда тандир ёқиб нон пиширишган. Унинг жуни, қоракўл териси, гўшти-чи? Уни ерда юмалаган олтин, деб бежиз айтишмаган.

Чўпон билан суҳбатимизга ширкат хўжалиги бошқаруви раиси Сафарбой Изтелеуов қўшилди.

-Ўтган йили ҳар килограмм жунни уч юз сўмдан сотган эдик. Бу йил харидор нархини бироз камайтирди. Сотмадик. Икки йил сақлаш имкони бор, - дейди у, - маҳсулот сифатини йўқотмайди.

-Қоракўл терилар-чи?

-Ҳозир 7500 дона сур териларимиз бор. Харидор келаяпти, уни сотиш устида иш олиб бормоқдамиз, - дейди раис.

Бу йил ширкат чўпонлари қоракўл терининг саксон фоизини биринчи навга топширганлар. Ўстиришга 90 фоиз қўзи қолдирилди. Буни қўзилаган 25 минг бош қўйга кўпайтириб кўринг. 22400 бошни ташкил этади. Бу ҳазил эмас. Уни сўмга чақиб кўринг...

...Аҳмад қудуқ яйлови. Бу ерда сунъий урчитиш пункти бор. Бош чўпон Серикбой азонда қўйларини пунктга келтириб, қўчқорлар билан уларни гуруҳларга ажратди. Ёнида ўғиллари Алижон ва Нуржон бор. Улар ўттиз чоғли қўйни алоҳида гуруҳларга бўлиб, ўнг томонга ҳайдаб юбордилар. Шу пайт Серикбой аста сўз бошлади:

-Чорвадорнинг деҳқончилиги, яъни уруғ экадиган пайти ҳозир, - дейди у, - уни бехато ва аниқ ўтказиш, қўзилатиш мавсумининг муваффақиятли бўлишини таъминлайди.

Шунинг учун ҳам Серикбой кўп йиллардан бери юксак натижаларга эришаяпти. Биргина шу йилги рақамларни олиб кўрайлик. 564 бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 120 тадан қўзи олишга эришди. Шунинг 535 бошини ўстиришга қолдирди. Топширилган қоракўл териларининг 85 фоизи биринчи нав бўлди.

-Муваффақиятнинг сири нимада?

-Чек тизимининг хосияти, шартнома асосида иш олиб борилаётганлигида, - дейди Сагатов. – Манфаатдорлик туфайли қоракўлчилик ўнгланиб бораяпти.

-Серикбой бу йил 80 минг сўм диведенд олди, яна иш ҳақи, мукофот тариқасида 113 та қўзи даромад қилди, - дейди ферма мудири Эшпўлат Мирзаев. – Қисқаси, Сагатовнинг оиласига келадиган жами фойда беш миллион сўмдан ошади.

Ширкатда бундай чўпонлар жуда кўп. Уларнинг ҳалол меҳнати Қизилқум бағрини яшнатмоқда. Чўл паҳлавони қаршисида ўғиллари Алижон ва Нуржон ўтирибди. Улар ёнида Серикбойнинг шогирдлари, ёш чўпонлар Қусим Бўлисбеков, Маъдий Қорабеков, Бахтбек Қуришбеков, Сарсенбой Қуришбековлар бор.

-Тунда қўйни ёткизманглар, - дейди устоз, - ана шунда сунъий урчитиш намунали ўтади.

Довруғли чорвадор шогирдларига кўп йиллик билим ва тажрибаларини доимо сабот билан ўргатиб келмоқда.

Бугун томдиликлар кўтаринкилик, юртга фидойилик билан меҳнат қилиб, мамлакат кучқудратини оширишга интилмоқдалар. Улар олдида Ўзбекистон Қаҳрамони Серикбой Сагатов мардлик билан бормоқда.

-Менинг камтарона меҳнатимга берилган бу юксак мукофот, бутун Навоий вилояти қоракўлчиларига тааллуқли, деб биламан, - дейди Серикбой Сагатов. – Ахир фарзандлар юрт юкини елкасига кўтариши керак-ку. Бу улуғворлик учун муҳтарам Президентимизга чексиз раҳматимни айтаман.

Бу сўзларни мард чорвадор бир энтикиш билан айтди...

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Челак пахта тозалаш корхонасида 32 минг 600 тонна пахта қайта ишланади. Мазкур корхонада пахтадан 35-36 фоиз тола олинмоқда. Толанинг сифатли чиқишида корхона лаборанти Севара Нарзуллаеванинг ҳам алоҳида ҳиссаси бор.
СУРАТДА: Севара Нарзуллаева.

Тоҳир НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган сурат.

АҚШ Мэриленд штати университетининг суд таълими бўйича мутахассиси Уилям Берман Тошкент давлат юридик институти 4 курс талабаларига очиқ дарс ўтди.

СУДДА ҲАКАМЛАР ИШТИРОКИ

Тадбир Марказий Осиёда суд тизимини ривожлантиришга кўмаклашувчи АЙРИС ЮСАИД лойиҳаси доирасида ташкил этилган бўлиб, унда асосан суд жараёнида ҳакамлар иштироки хусусида фикр алмашилди. Маълумки ҳакамлар суди ёки сайёр суд бизда ҳам мавжуд. Аниқроғи назарий мавжуд бўлгани ҳолда амалда деярли қўлланилавермайди. АҚШда эса ҳакамлар иштироки судда ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

У.Берманнинг таъкидлашича, АҚШда ҳакамларнинг суд жараёнида пассив иштирок этиши таъминланади. Яъни улар гапирмайдилар, савол бермайдилар фақат кузатадилар. Лекин улар бир вақтнинг ўзида суд жараёнини қонуний ва холисона ўтишига кафолат бўлиб хизмат қилади.

"Туркистон-пресс"

ОМАД ОСМОНДАН ТУШМАЙДИ

Кимдир омади чопиб бойиб кетади. Яна кимдир иши ўнгидан келмай қашшоқлашиб қолади. Шундай кезларда бахт деганлари аслида ғойибдан келадими, дея ўйланиб қоласан, киши.

ТАҚҚОС

Шўрчи туманидаги "Далварзин" ширкат хўжалигида бўлдик. Пай аъзоларига девиденд берилмаган. Сабаби, деҳқончилик экинларидан кўп миқдорда фойда олинмаган. Натижада йил якунига келиб пай аъзолари қуп-қуруқ қолишди. Пахта тайёрлаш режаси 87 фоизда қолиб кетди. Холмат Раҳматуллаев раҳбарлик қилаётган бу хўжаликда пахта ҳосилдорлиги 33,2 центнердан ошмади. Нега вилоятдаги айрим хўжаликларда гектаридан 40-45 центнердан ҳосил олинаётгани ҳолда бу жамоа орқада қолиб кетди? Нима учун бу йил ҳам ғаллачиликдаги 68 ижарачидан 27 нафари ер чизиб қолишди? Чунки ижарачилар ҳанузгача ширкат хўжалигининг афзалликларини тушуниб етмаяптилар. Қанча кўп ишласак ҳам барибир косамиз оқармайди, деган фикр уларни чалғитяпти. Бунинг устига хўжаликда чорвачилик ҳам зарар билан ишлаяпти. 430 бош қўйлар бош сонини янада оширишни, гўшт етиштиришни кўпайтириш чоралари кўрилмаяпти. Шу боисдан чўпонларнинг моддий манфаатдорлиги паст. Афтидан мазкур жамоа етакчиси бозор шароитига мос равишда иш юрита олмаяпти.

Бундай фикрни Термиз таъмирлаш механика заводи ҳақида ҳам айтиш мумкин. Сабаблар аниқ. Ҳар йили жамоада раҳбар янгиланади. Яқинда, тўғрироғи, уч-тўрт ой аввал Бахтиёр Абраев деган киши раҳбарлик ўриндиғини эгаллади. Афсуски, унинг иши ҳам қаноатланарли эмас. Истиқболни белгилаш бўлими мутахассиси Бибинор Шомуродова қайси ойга маош олганлигини ҳам билмайди. Бунинг устига у иқтисодиёт бўйича мутахассисликка эга бўлмаса-да, шу бўлимда ишлаб турганлигини айтди. Ҳатто иқтисодий кўрсаткичлар ҳақида ломмим ҳам дея олмади.

-Дебитор қарзлар камайгандир? – сўраймиз жамият раиси Бахтиёр Абраевдан.

-Оз эмас. 71 миллион 208 минг сўмдан ошиб кетди. Кредиторлик қарзларимиз эса 34 миллион сўмдан кўпроқ. Иш ҳақининг ўзидан 6 миллион сўм қарз бўлиб турибмиз. Аҳволимиз ночор.

Ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ошиш ўрнига камайиб боряпти. 8 ойда техникаларни тиклаш кўрсаткичи 38 фоизда тўхтаб қолди. Ҳайдов тракторларини мукаммал таъмирлаш кўрсаткичиям шу фоизда қолиб кетди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш кўрсаткичлари 71 фоиздан ошгани йўқ. Корхона раҳбаридан аҳвол нега бундай ташвишли, дея сўрасангиз баҳона излашдан нарига ўтмайди. Трактор ва мотор йиғув цехи учун эҳтиёт қисмлар етишмаётганлигидан нолийди.

Қисқаси, корхона бир неча йиллардан бери қаддини тиклай олмаётир. Эҳтимол, вилоят машина трактор парклари бирлашмаси раиси Ҳасан Жўрақулов ана шу қолоқ ташкилотни оёққа турғазишга амалий ёрдам кўрсатар? Бахт, омад деганлари осмондан тушмайди. Инсоннинг иши юришиб кетишига тинимсиз меҳнат, олға интилиш ҳам сабабчи бўлиши аниқ. Бахтга, омадга азоб-уқубатлардан чўчимаган, машаққатларни енгган кишигина етишишини ҳар қадамда ўзингиз ҳам ҳис этиб турасиз.

Жовли ХУШБОҚ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

БОШИ БЕРК КЎЧА

Бу воқеани бизга Бухоро вилоят ОИТС (СПИД) маркази бош ҳакими Б.Ҳамроев айтиб берди.

ТААССУФ

-Ҳузуримизга ўрта бўйли, ёшларга хос замонавий кийинган Назар исмли йигит кириб келди, - дейди у киши. – Оилалик эканлигини, икки ёшли ўғли борлигини, турмуш ўртоғи билан тинч-тотув яшаётганини, 3-4 йилдан буён Россия Федерациясига бориб тижорат билан шуғулланаётганини айтиб берди. Шундан сўнг муддаога кўчди.

Назар бундан икки йил муқаддам ўғил кўрганини нишонлаш учун Екатеринбург шаҳрида ўша ерлик танишларига зиёфат берган. Уч-тўрт нафар йигитнинг "Кел, бизга шерик бўл" деган таклифини рад этолмай, умрида биринчи ва охирги марта шприцдан гиёҳванд моддани қон томирига қабул қилган.

Орадан чамаси 3-4 ой ўтиб, паспортини вақтинча яшайдиган жойига қайд қилдириш учун борган йигитни мавжуд тартибга кўра, тиббий кўрикдан ўтказишган. Шунда унинг қонида СПИД вируси борлиги аниқланган.

-Бу дарддан қандай қутилиш мумкин? – деб сўрадим дейди у тушкун кайфиятда. – Афсуски, бунинг иложи йўқлигини айтишди. Яқинда Россиядан уйга қайтдим. Мени ҳозирча ҳеч нарса безовта қилмаяпти. Лабораторияда яна бир бор текшириб кўрсангизлар.

Шифокорлар йигитнинг илтимосини ерда қолдиришмади. Унинг қони аввал вилоят СПИД маркази, кейин эса республика орбитраж лабораториясида текширувдан ўтказилди. Бу текширишлар у чиндан ҳам ОИВ вирусини юқтириб олганлигини тасдиқлади. Докторларнинг таъкидлашларича, Назарнинг баданида ОИВ вирусининг илк клиник белгилари пайдо бўла бошлаган. У оиласи билан диспансер назоратига олинди.

Ачинарлиси шундаки, сўнгги икки йилда вилоятда ОИТС хасталигига чалиниш ҳоллари бир неча кишида қайд этилган. Таҳлиллар шуни кўрсатаяптики, улар бу бедаво дардга гиёҳванд моддаларни гуруҳ бўлиб қабул қилиш оқибатида дучор бўлишган. Бу ҳолат 25-35 ёшдаги йигит-қизлар ўртасида кўпроқ учраётгани ташвишланарлидир.

"Аср вабоси номини олган СПИДга чалинмасликнинг қандай йўллари бор?", деган савол туғилади.

-Бу бедаво дардга йўлиқмаслик учун аввало, соғлом турмуш тарзига риоя қилиш керак, - дейди Б.Ҳамроев. – Чунки ҳар қандай зарарли ҳолат киши организмига ўзининг салбий таъсирини ўтказмай қўймайди. Хусусан, гиёҳвандликнинг оқибати ёмон. Негаки, бу иллат нафақат СПИД, балки гепатит, заҳм каби оғир касалликларга ҳам йўл очади.

Ҳозирги кунда мамлакатимиз шаҳар ва туманларида "Ишонч пунктлари" ташкил этилган. Уларнинг асосий вазифаси гиёҳвандларга ОИТС касаллиги юқиш йўллари ва ўзини ҳимоя қилиш учун нималарга амал қилиш кераклигини тушунтириш заруратi туғилганда соҳа мутахассислари кўригига юбориш, маслаҳат беришдан иборат. "Ишонч пунктлари" фаолияти хуфёна ва сир сақлаш тамойиллари асосида олиб борилади.

Шулар ҳақида маълумот бераяпмизу, беихтиёр боши берк кўчага кириб қолган Назарнинг аччиқ тақдири ёдимизга тушади. Унинг яна қанча умри қолди? Буниси бизга қоронғу. Шифокорлар бир нарсада ҳақлар: у энди бу дарддан фориғ бўла олмайди. Ўғли вояга етиб, ақли тиниқлашгач, отасининг бу ишини қандай баҳолайди? Шўрлик она унга нима дейди? Ахир, отанинг билиб-билмай босган ножўя қадами бутун бошли оилага, унинг ёр-биродарларига ғам-ташвиш келтирди. Шундай экан, соғлом турмуш тарзини кўнгилга жо этайлик, азизлар. Токи, биздан кейинги авлод бардам, бақувват, ҳар томонлама соғлом вояга етсин.

Истам ИБРОҲИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

-Уннинг ўз вақтида сифатли чиқишида технологнинг ҳам хизмати катта, - дейди Айитбой Кутлимуродов. – Бунга кўп йиллик тажрибамда амин бўлдим.
Ҳозир у ишлайдиган Қўнғирот ун заводида 24 минг тонна дон, 11 минг 50 тонна шоли қабул қилиниб, қайта ишланмоқда.
СУРАТДА: Айитбой Кутлимуродов.

Нурмамат АЛМУРОДОВ олган сурат.

АМАКИСИНИНГ ҚОТИЛИ

Залда суд жараёни бошланди. Қора курсида эндигина 25 ёшга қадам қўйган, навқирон йигит бошини эгганича ўтирибди. Деярли ҳамманинг нигоҳи унга қадалган. Судда қатнашаётганларнинг унга ачиниш ёки нафрат билан қараётганликларини англаш қийин. Ахир марҳум ҳам, қотил ҳам уларга бирдек яқин – ўз жигарлари. Аммо ўз қўли билан амакисини ўлдириб, эл-юрт олдида иснодга, яқинлари ичида уятга, Яратганнинг олдида кечирилмас гуноҳу азимга ботган, гулдек умрининг бир қисмини темир панжаралар орқасида ўтказишга маҳкум бўлган Кутлимуроднинг қора қилмиши ҳақида нима дейиш мумкин? Балки воқеага бир томонлама ёндашиб уни қораламоқ ноўриндир. Воқеадан воқиф бўлишгач ҳар ким ўзича хулоса чиқаришга ҳақли. Аслида воқеа бундай содир қилинганди:

ЖИНОЯТГА ЖАЗО МУҚАРРАР

Судланувчи Юсупов Қутлимурод Аҳмедович 1978 йилда туғилган. Хонқа туманидаги Ш.Рашидов номли ширкат хўжалигида оддий пудратчи бўлиб ишлаб келган. Буваси Бобжон Юсупов, ота-онаси, вояга етмаган синглиси, отасининг туғишган инилари Юсупбой Юсупов ва Бозор Юсуповлар билан бир хонадонда яшаб келганлар. Шу йилнинг 21 мартидан 22 мартига ўтар кечаси амакиси Юсупбой Юсупов икки нафар улфати билан тонгги соат 5 ларгача ароқ ичиб кайф қиладилар. Уйда шовқин-сурон кўтарадилар. Кекса отасининг "Мен ухлолмаяпман, энди дам олсаларинг бўларди", дея бир-икки бора берган танбеҳига қулоқ солмай, қўрслик билан жавоб қайтаради ва падари бузруквори юзига бир шапалоқ тортиб ҳам юборади. Бунга чидай олмаган Қутлимурод бувамни урма деб ўртага тушади. Ичкилик таъсирида одамийлик қиёфасини ўзгартирган Юсупбойга Қутлимуроднинг бу "қилиғи" ёқмайди. Ва унинг ҳам ғурурига тегадиган сўзлар билан ҳақоратлайди. Бу ҳам етмагандай қўлига болта олиб Қутлимуродга ташланиб унга енгил тан жароҳати етказади. Оқибатда иккаласининг ўртасида катта олишув келиб чиқади. Амаки ва ини жанжали Юсупбойнинг бошидан қаттиқ жароҳат олиши натижасида унинг вафот этиши билан якунланади.

Урфга кўра ўлган одамни ёмонлаш, унинг орқасидан ғийбат қилиш мумкин эмас. Бу гуноҳ саналади. Лекин сўзлаганларнинг деярли барчаси марҳум Юсупбой Юсуповни қоралаб гапирдилар. Уларни ҳам бир қадар тушуниш мумкин. Қариб қолган буваси, онги етарли даражада бўлмаган отаси, кўзи ожизлигидан иккинчи гуруҳ ногирони бўлган онаси ва вояга етмаган синглисига тиргак бўлиб турган Қутлимуроднинг қамалиб кетишини ўйлаб шундай дейишаётгандирлар. Балки, арзимас жанжал сабабли ўз амакисини қотилига айланиб, яқинлари олдида юзи шувут бўлган, ич-ичидан эзилаётган, айни йигитлик даврида жиноятчи дея тавқи лаънатни олган, озодликдан маҳрум қилинаётган жигарларига жонлари ачишаётгандир. Балки... оилада бўлиб турадиган оддийгина жанжалнинг олди олинмаганлиги сабаб шундай мудҳиш иш содир бўлишида ўзларининг ҳам айблари борлигини ҳис қилаётгандирлар. Марҳум Юсупбой Юсупов кўп ичар эди. Ва бунинг оқибатида бу хонадонда бундай жанжаллар кўп бўлиб турар эди. Суд жараёнида бу ҳақда фикрлар айтилди. Ўйлаб қоласан киши. Яқинлари бўлган бир йигит тубанлик ботқоғига ботиб бораётганини кўра-била туриб, унинг оға-инилари, қариндош-уруғлари нега томошабин бўлиб туришди экан. Қишлоқ фуқаролар Кенгаши ва маҳалла фаоллари нега аввалроқ оилада рўй бераётган воқеалар билан қизиқишмади. Уйда кўпдан жанжал бўлаётган экан, қўни-қўшнилар орага тушиб уларни муросаи мадорага келтиришганида бир йигит ҳаётдан бевақт кўз юммасмиди?!

Мана шу бир оилада рўй берган фожианинг ўзи бир-бировимизга бефарқ бўлмаслигимизни, ўртада меҳр-оқибат деган туйғунинг доимо мавжуд бўлишини талаб этади... Орамиздан битта инсон ҳаётдан бевақт кўз юмди, яна бири умрининг олти йилини қамоқда ўтказишга маҳкум қилинди. Ҳаёт эса ўз йўлида давом этмоқда. Ўлган унут бўлар, қотил жазони ўтаб қайтар, аммо ака-ини ўртасидаги арзимас жанжал оқибатида рўй берган мудҳиш воқеадан келган иснод кишилар ёдидан ўчармикан?!

Шуҳрат АБДОЛНИЁЗОВ,
Хонқа тумани прокурори.

(Боши 1-бетда)

Адолат деҳқонга қайишди.

Хуш, фермер хўжалигининг эришган зафари бу ерда ишловчиларни келтирадиган нафи билан қувонтира оладими?

Ҳа, эришилган ютуқ ўзлариники. Фойдаси ҳам, зарари ҳам. Хўжалик аъзолари йил якунида пахтачиликдан 23 миллион 340 минг сўм соф фойда олишади. Агар бунга жорий йилда дон етиштиришдан ҳам олинган 7 миллион сўмлик соф фойдани ҳам қўшсак, фермер хўжалигидаги 105 нафар ишловчининг ҳар бирига даромаддан салмоқли улуш тегади.

ФЕРМЕР НИЯТИГА ЕТДИ

(Боши 1-бетда)

Пайкал занжирли тракторлар билан 40-45 сантиметр чуқурликда ҳайдалса, қиш бўйи ором олади. Кўкламгача куч тўплайди. Маҳаллий ўғитни эса роса чиритиб соламиз. Ер озуқага тўяди. Сўнг чигит ташланг, ниҳол бақувват бўлиб униб чиқади. Сўнг э-ҳе, бир юмуш иккинчисига уланиб кетади. Аммо тажриба, билимсиз ютуққа эришиб бўлармикин бугун? Асло. Шу боис ҳар бир ишчимга ён дафтар берганман. Улардан бир сўранг, қайси йилда, қандай об-ҳаво бўлдию, қандай ишладик, барини дарров билиб оласиз.

Гурунгга фермернинг ўнг қўли – сувчилар устози Тўрабек Тоғаев қўшилди.

-Хўжалигимизда сувчиларга эътибор бўлакча. Мукофот ҳам, раҳмат ҳам аввало, бизга, - деди у. – Шундай бўлгач, астойдил ишлайсиз-да. Айниқса, тунда. Суғоришнинг энг сифатлиси эса албатта шом тушгач, эрта тонгга қадар давом этади. Бу пайтда экин сувни қониқиб ичади-да.

-Суғориш ҳам санъат, - дея гапни илиб кетади Асадулла ака. – Кўпчилик бу масалага эътибор бермай доғда қолади. Айтайлик, бизнинг чўлда сувни 2-3 кун жўякка оқизиб қўйиш ярамайди. Жўякни калта қилиб, тез-тез суғорилса, ҳам сув тежалади, ҳам харажат камаяди. Қолаверса, бу усулда ернинг намлиги ҳам ортиб кетмайди. Ахир ер ҳам одамнинг ўзига ўхшайдида. Кўпроқ ичиб қўйинг, ҳаловатингиз йўқолади. Ерни тили бўлсаки, айтса, бўлди бас, бошқа сув ичолмайман, ариқни ёп, сув чиқиб кетадиган зовурни тозала деб...

Фермер мелиорация шўрланган ерни даволашдаги асосий восита эканлигини ҳам таъкидлади.

-Хўжалигим ҳудудидан 7,5 километр очиқ зовур, 8 километрдан ортиқ ички ёпиқ зовур бор. Шуни расамади билан йилма-йил тозалаб чиқдик, - дейди фермер. – Бу иш осон эмас. Бир километр зовурни тозалаш учун экскаваторчига 2,5-3 миллион сўм пул тўлаш керак. Айримлар э-ҳе, роса қиммату дейди. Тўғри, арзонмас. Аммо бу харажат икки-уч йилда ҳосилдорликни ошириш туфайли неча юз миллионларни етаклаб келади. Масалан, шу йил ғалладан 55 центнердан, пахтадан 24 центнердан ҳосил кўтардик. Давлатга 600 тонна пахта сотдик. Шартнома ортиғи билан уддаланди. Буларнинг бари мелиорацияга эътибору мироблarга елкадош бўлганимизнинг хосияти-да.

Ер соҳибидан келгуси режаларини сўрадик.

-Президентимизнинг "2004-2006 йилларда фермер хўжаликларини ривожлантириш концепцияси тўғрисида"ги Фармонини ўқиб жуда қувондик. Бу ҳужжат эртага бизга катта куч, имкониятлар беради. Шу боис ният қилаяпман. Зўр механизаторларим бор. Қурбон Эшонқулов, Абдусамат Қўшаров. Техниканинг пири улар. Шу кишиларга янги тракторлар олиб бермоқчиман. Бир мазза қилиб ҳайдашсин. Сўнг яна 100 гектар ер қўшиб олмоқчиман. Мақсадимиз эл назаридан қолмай ютуқларни янада кўпайтириш.

У бир дақиқа тин олди. Олисларга қараб сўнг қўшиб қўйди:

-Бобом катта бой ўтган, насиб этса, авлодларим кам бўлмайди...

Абдунаби АЛИҚУЛОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

АДОЛАТ ДЕҲҚОНГА ҚАЙИШДИ

Чўл шароитида ўзининг техника воситаларига эга бўлмаган киши фермер сифатида мустақил иш юритиши қийин. Кўплаб фермерлар ишлаб чиқаришни барбод қилиб, бу ишдан қўл силтаб кетаётганлиги ҳам сир эмас.

-Бизнинг фермер хўжалигимиз тасарруфида 512 гектар ер бор, - деди Норбек. – Лекин мен ҳам хўжалигимизни ташкил этишдан олдин узоқ мушоҳада қилдим. Зарур моддий-техник базага эга бўлмасдан ер олсам, инсон ризқини етиштириб берувчи ернинг умрини беҳуда ўтказиб, уволига қолишим мумкинлигини ўйладим. Қариндош-уруғ билан гапни бир жойга қўйдик. Ишлатилган, яроқсиз турли техника воситаларини сотиб олдик. Ўзим олий маълумотли муҳандисман. Ҳаммасини созлаб, яроқли ҳолатга келтирдик.

Ҳозир фермер хўжалигининг иккита чопиқ, иккита ҳайдов, учта юк машинаси ва бошқа қишлоқ хўжалигида фойдаланиладиган техника воситалари бор. Мавжуд техникалар билан ҳозиргиданда кўпроқ ерларда деҳқончилик қилиш мумкин. Фермернинг муддаоси ҳам айнан шундай экан.

-Мана икки йилдирки, хўжалик юритишнинг пастбаландини ўргандик, тажриба орттирдик, - дейди Н.Ўринов. – Энди хўжалигимизни янада кенгайтириш ниятидамиз. Келгуси йилдан яна уч юз гектар ер қўшиб олиб, чорвачилик йўналишида ҳам фаолият кўрсатмоқчимиз.

-Агар бир йиллик даромадимизни ҳисоблайдиган бўлсак, ойига 100-120 минг сўмдан тушар экан, - дейди фермер хўжалиги ишчиси Гулнора Назарова. – Менинг ўзим пахта теримида терган пахтам учун 230 минг сўм нақд пул олдим.

Мамлакатимизда қишлоқ хўжалик соҳасида ўтказилаётган ислоҳотларда фермерликни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилганлиги бежиз эмас экан. Бугун Норбек Ўриновга ўхшаган оёққа туриб олган фермерлар сафи кундан-кунга кенгайиб бораётир. Уларнинг эришаётган ютуқлари эса минглаб кишилар турмуш даражасининг яхшиланишига, иқтисодиётимизнинг юксалишига хизмат қилмоқда.

Абдураззоқ КАРИМОВ

"БАЛИҚЧИ"ДА ЭВРИЛИШ

ЖАРАЁН

Балиқни "луқмаи ҳалол" деб таърифлашади ва кўпчилик уни севиб истеъмол қилади. Таъриф номидан келиб чиқиб айтиш мумкинки, балиқнинг ўзи ҳам ҳалолликни талаб этади.

У тоза сув, сифатли озуқа ва сидқидил меҳнат мужассам бўлган жойда кўпаяди. Балиқ маҳсулотларини кўпайтириш тармоқ ходимлари олдида турган муҳим масалалардан биридир.

Тошкент вилоятининг Қуйи Чирчиқ туманидаги "Балиқчи" хўжалиги мутахассислари ва барча ходимларининг шижоати худди шу мақсадларни рўёбга чиқаришга йўналтирилган. У республикадаги энг йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Шунинг учун ҳам унга эътибор қаратилмоқда.

-Бир йил муқаддам хўжаликнинг 500 миллион сўм қарзи бор эди, - дейди унинг раҳбари Бинодир Маҳмудов биз билан суҳбатда. – Аҳволни ўнглаш, ишни йўлга қўйиш, қарзлардан қутилиш чораларини кўрдик. Бунинг учун тегишли жойларга мурожаат қилиб, улардан ёрдам сўрадик. Ҳайриятки, ҳозир анча ўзимизни ўнглаб олдик. Тошкент шаҳар ҳокимлиги 46 фоиз акцияларимизни сотиб олди. 120 миллион пул маблағини қўлга киритиб, зарур техникалар харид қилдик. Бундан ташқари, 100 миллион сўм кредит олишга муваффақ бўлдик. Натижада янги иш ўринлари очиш, хўжаликни оёққа турғазишга имконият туғилди.

Қарздорлик ботқоғига ботган хўжаликнинг кўплаб балиқ ҳавзалари, сув келадиган ариқзовурлари тупроқ босиб, қум тўлиб қолганди. Шошилинч тадбирлар кўрилганлиги туфайли бугун анча оёққа туриб олди.

Агар хўжалик маҳсулотларининг Тошкент бозорларида сотилиши учун махсус расталар, дўконлар ташкил қилинса, мақсадга мувофиқ иш бўларди. Шунда уч ярим гектар ерни ўз ичига олган хўжалик пойтахт аҳолисининг балиққа бўлган эҳтиёжини қондириши мумкин.

Айни пайтда хўжаликда балиқнинг зоғора, оқ дўнгпешона, оқ амур, чипор дўнгпешона каби турлари парваришланади. Жорий йилнинг уч чораги мобайнида 292 миллион сўмлик маҳсулот сотилди. Бу – ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,7 маротаба кўп. 1 ноябрга қадар эса 612 тонна балиқ сотилди. 300 дан ортиқ ишчи-хизматчи меҳнат қилаётган жамоа келажакда мижозларга балиқ сотишни 870 миллион сўмликка етказиб, 150 миллион сўм соф фойда олишни ният қилмоқда. Шу ўринда бош балиқшунос Йўлдош Алимовнинг сўзларига қулоқ тутайлик.

-Бизнинг балиқлар у қадар қиммат эмас, истеъмолбоп. Тозалаб музлатилган, яримтайёр маҳсулотни сотувга чиқараяпмиз. Бу айниқса, уй бекалари учун қулай. Кўп меҳнат, вақт талаб қилмайди. Ярим соат совуқ сувга солиб қўйсангиз кифоя. Шу кунларда бундай балиқларимизга талаб катта. Аҳолига 118 тонна – 106 миллион сўмлик ана шундай маҳсулотлар сотдик. Агар ишимиз янада ривожланса, балиқларни экспортга чиқарса ҳам бўлади.

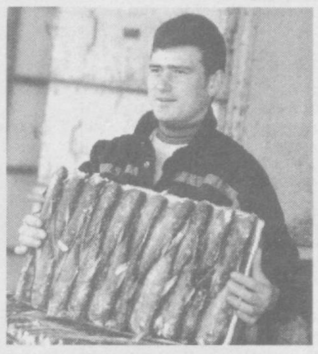

Иш унумдорлигини таъминлашда Баҳодир Хўжамқулов, Эргаш Улуғхўжаев, Шуҳрат Мўминов, Баҳодир Ёдгаров, Собир Жабборов, Юрий Бабшонов каби ишчи-хизматчиларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Хўжалик жамоасининг келгуси ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

Ҳанифа ШАМШИЕВА

х х х

Н. АЛМУРОДОВ олган суратлар.

«ДАВИНКОМ» ДАВЛАТ ИНВЕСТИЦИЯ ФИРМАСИ ТОМОНИДАН ДАВЛАТ УЛУШИ ВА ДАВЛАТ АКТИВЛАРИ ЭРКИН МУОМАЛАДАГИ ВАЛЮТАГА БИРЖА СОВДАСИГА ЧИҚАРИЛАЁТГАН АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТЛАРИНИНГ РЎЙХАТИ.

№	Ҳудуд	Тармоқ ва акциядорлик жамияти номи	Низом жамғармаси (сўм)	Номинал (сўм)	Савдога қўйилаётган акциялар сони (дона)	Низом жамғармасидаги ҳиссаси (%)	1 дона акция баҳоси АҚШ долл.	Бошланғич таклиф баҳоси, АҚШ долларида
		Ўзозиқовқатсаноат						
1	Хоразм вилояти	<Хоразм шакар>	14 200 000 000	10 000	1 042 737	73,43	15,56	16224987,72

"Давинком" Давлат инвестиция фирмаси томонидан давлат улуши ва давлат активлари эркин биржа савдосига чиқарилаётган акциядорлик жамиятларининг рўйхати.

№	Ҳудуд	Тармоқ ва акциядорлик жамияти номи	Низом жамғармаси (сўм)	Номинал (сўм)	Савдога қўйилаётган акциялар сони (дона)	Низом жамғармасидаги ҳиссаси (%)	Бир дона акция баҳоси, (сўм)	Бошланғич таклиф баҳоси, минг сўмда
		Уз.автомобиль ва сув транспорти агентлиги						
1	Сурхондарё вилояти	<Чағониён>	29 023 000	1 000	7 256	25,00	2 335,21	16944.28
2	Сурхондарё вилояти	<Сурхандарьинское ТЭП>	1 702 000	1 000	426	25,03	7 015,50	2988.60
		Ўзёғмойтамакисаноат						
3	Бухоро вилояти	<Когон ёғ-экстракция заводи>	72 161 000	100	69 216	9,59	-	203814,20 АҚШ долл.*
			72 161 000	100	252 683	35,02	2 044,93	516719.05

Эслатма:

* -Ушбу акциялар савдога чиқариш кунига Марказий банк расмий курси бўйича сўмда савдога чиқарилади.

Қўшимча маълумотлар учун телефонлар: 133-38-69, 136-11-65, 132-07-32

ТЕРМИЗ ШАҲРИДАГИ "АВТОТЕХХИЗМАТ"

ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ ЭМИССИЯ ПРОСПЕКТИ

1.1 Эмитент ҳақида маълумот.

Тармоқ: "Автотеххизмат" ҳ/ж

1.2 Манзил: Сурхондарё вилояти, Термиз шаҳри, М.Қаҳҳор кўчаси, 25-уй.

Ҳисоб-китоб рақами: 20210000200225905001 МФО: 00358 "Асака" банк

1.3 Давлат рўйхатидан ўтган вақти ва рақами: "4" ноябр 2003 йил №049 Термиз шаҳри.

2.1 Низом жамғармасининг қўшимча чиқарилган акциялар билан қайта тақсимланиши.

ЖАМИ:

а) сўм – 50182,3
б) дона – 100364
в) фоиз – 100%

"ЎзДЭУавто" улуши
а) сўм – 25593,0
б) дона – 51186
в) фоиз – 51%

Эркин савдо улуши
а) сўм – 22543,5
б) дона – 45087
в) фоиз – 44,9%

Меҳнат жамоаси улуши
а) сўм – 2045,5
б) дона – 4091
в) фоиз – 4,1%

МУҲТАРАМ ЮРТДОШЛАР!
ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЭНГ ЙИРИК ВА УНИВЕРСАЛ БАНКЛАРИДАН

ХАЛҚ БАНКИ

яқинлашиб келаётган Янги – 2004 йил арафасида омонатчиларга янги

"Байрам туҳфаси" –

қисқа муддатли, ютуқли омонат турини

ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Омонатга пул маблағлари 100 кун муддатга, камида 5000 сўм миқдорида

Халқ банкининг барча муассасаларида қабул қилинади.

Сиз, омонатингизга ҳисобланган юқори фоизли даромадларни олиш билан бир қаторда 1 000 000 сўмлик ютуқ соврindори бўлиш имкониятига эгасиз.

ХАЛҚ БАНКИ –
АҲОЛИ ОМОНАТЛАРИНИНГ САҚЛАНИШИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН КАФОЛАТЛАНГАН ЯГОНА БАНКДИР!

Мурожаат учун телефонлар: 173-69-15; 173-69-16 (ички 126, 111, 109)

ЕТТИ ИҚЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

ПУЛЕМЁТДАН ОТИЛАДИ

Маҳаллий банкларнинг бирида босқинчилик қилгани учун Таиланд суди уч нафар россиялик фуқаро устидан ҳукм чиқарди.

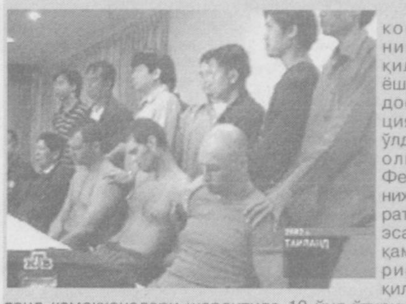

НТВ телекомпаниясининг хабар қилишича, 32 ёшли Ренат Кудоёров полиция ходимини ўлдиргани учун олий жазога, Фелекс Черемних умрбод, Марат Минликеев эса 37 йиллик қамоқ жазоларига ҳукм қилинган. Таиланд қамоқхоналари шароитида 10 йил ўтириш олий жазо билан деярли тенгдир. Жиноятчиларнинг тўрттинчиси ҳануз қидирувда. Бу шоввозлар Паттайе деб номланган сайёҳлик шаҳарчасидаги кичик бир банкка бостириб кириб, бор-йўғи 50 минг АҚШ долларини қўлга киритишган эди. Полиция ходимлари билан отишма чоғида уларнинг бири оёғидан яраланди. Худди жангари фильмларидагидек, жиноятчилар денгиз орқали қочмоқчи бўлишади, аммо қирғоқ қоровуллари томонидан саноқли дақиқалардаёқ ҳибсга олинади. Банкни ўмариш ва полиция ходимини ўлдириш Таиландда ўта оғир жиноят ҳисобланади. Шунинг учун агар мамлакат қироли ҳукмни ўзгартирмаса, Кудоёров Таиланд қоидаларига биноан пулемёт орқали отиб ташланиши мумкин. Умуман, жиноятчиларни бир-бирига бериш тўғрисида эса шу пайтгача Россия ва Таиланд ўртасида битим имзоланмаган.

ТЕРРОРГА ТЎСИҚ

Афғонистон ҳудудида турли тинчликпарвар кучларнинг Қирғизистондаги авиабазасида теракт уюштирмоқчи бўлган уч жангари қўлга олинган.

Қирғизистон махсус хизмат вакилларининг таъкидлашларича, экстремистлар "Ҳизбут-таҳрир" ташкилотининг аъзолари ҳисобланиб, Афғонистон ва Покистондаги террористик марказларда таҳсил олишган. Улар олти мамлакат, асосан америкалик ҳарбийлар жойлашган "Манас" халқаро аэропортида портлашлар уюштириб, Америкага қарши уруш очиш топшириғи билан бу ерга келишган, дея хабар беради РИА "Новости" агентлиги.

БЕРМУДНИНГ СИРИ

Австралиянинг Монаш университети олимлари шу пайтгача номаълум сабаблар билан кема ва самолётларни ҳалокатга учратаётган Бермуд учбурчагининг сирини ниҳоят топишди, деб хабар беради Россиянинг НТВ телеканали.

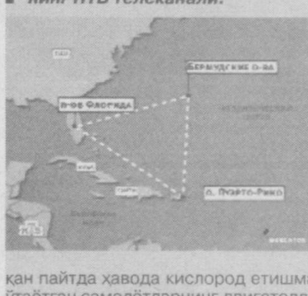

Ҳамма гап океан тубида йиғилган метан газида экан. Ташқаридаги овоз ва бирор ҳаракат таъсирига қараб, метан гази юқорига сизиб чиқади. Метан пуфакчалар ҳосил қилиб, сув юзасини қоплаб олади. Айтайлик, пуфаклар диаметри кеманинг ҳажмига нисбатан катта бўлса, бу кема чўкиб кетади. Метан гази чиққан пайтда ҳавода кислород етишмаслиги натижасида учиб ўтаётган самолётларнинг двигателлари ишдан чиқаркан.

ПУТИН ИТАЛИЯДА

Россия президенти давлат ташрифи билан Италияга келди.

Уч кун давомида унинг Италия бош вазири Сильвио Берлускони ва ҳукуматнинг бошқа вакиллари ҳамда Рим папаси билан учрашуви, шунингдек, Россия – Европа Иттифоқи кичик саммити доирасида ЕИ комиссияси раиси Романо Проди билан Россия ва Европа Иттифоқи муносабатларини муҳокама қилиши мўлжалланган.

САДДАМ БАҒДОДДАМИ?

Саудиянинг "Ар-Риёд" газетасининг ишончли манбаларга таяниб ёзишича, Бағдоднинг Ад-Дора районида Саддам Ҳусайнни кўришган.

Хабар қилинишича, собиқ диктатор атрофдаги уйларнинг бирига бир неча соат ухлаб олиш учун кирган. Маълум вақтдан сўнг хонадон соҳибининг ўғиллари кўчага чиқиб кетишган. Бундан шубҳаланган соқчилар дарҳол Саддамни уйғотиб, зудлик билан уни бу ердан олиб чиқиб кетишган. Тахминан Ҳусайн яшаяпти, деб гумон қилинган жойга ракета зарбалари берилгач, собиқ диктатор ярим йилдан буён йўқолиб қолган эди, дея хабар беради ИТАР-ТАСС агентлиги.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида тайёрланди.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туманидаги 41-ўрта мактаб томонидан 1997 йили Немцова Белла номига берилган 9-синфни тугатганлик тўғрисидаги O'R-E 033817 рақамли гувоҳнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Канадское иностранное предприятие (KANADA XORIJIY KORXONASI) "TOSHMEBEL" сообщает, что Уставной фонд уменшается с 301186 (триста одна тысяча сто восемьдесят шесть) долларов США до 155000 (сто пятьдесят пять тысяч) долларов США.

Контактный телефон: 173-18-33, 77-34-26. Адрес: ул. Чоштепинская, 276а.

Утерянный гос.ордер № 11-02/2044 от 14.02.93 г. права собственности Мирсаматовой Рано Ахмедовны на квартиру, считать недействительным.

ПАХТАЗОРНИНГ ОЙДИН ЎЛАНИ

(Боши 1-бетда)

-Секин сўраяпсизми буни? Мен буни баралла гапираман – илғор теримчи бўлганман, мен сизга айтсам. Туман "Пахтакор овози" газетасида "Чевар қиз" номи билан кичикроқ мақола ва чеккамга пахта тақиб тушган суратим босилган. Буни мен матбуот билан илк танишувим, деб айтсам ҳам бўлади. Ўшанда режани тушликкача бажариб, кейин шийпонга қайтиб ухлардим. Уйқуни жуда яхши кўрардим. Бу туфайли рўй берган қизиқ бир воқеани айтиб берсам, нима дейсиз?

-Бажонидил.

-Одатдаги уйқу маҳалим эди. Режани бажарганингдан кейин ҳеч кимдан қўрқиб ўтирмайсан. Каравотим тепасига ёзиб қўйдим: "Ким уйғотса, кўзига кўрсатаман!". Шу куни тушликка яқин текширувга вакиллар келишибди, табиийки, мен ётган хонага ҳам кириб қолишган. "Нега иш маҳали ухлаб ётибсиз, қани кўзимга кўрсатингчи?!", дея уйғотган бириси. Режани бажарганимни эшитиб, "молодец" деб мақтаган, олқишлаган эди. "Илғор қизга" деб мактуб ва мукофот йўллашган. Ўша сервисларни ҳали ҳам сақлаб юраман.

-Аёлсиз, онасиз, шоирасиз... Яна хотин-қизлар қўмитаси, матбуот хизмати... Қийналиб қолмайсизми? Ҳалиям режани тушликкача бажараяпсизми?

-Бажараяпман, лекин ухлаганим йўқ. (Кулади). Инсон ўз-ўзининг ижодкори деган гап тўғри экан. Вақтимни режага солсам, ҳаммасига улгураман. Ўзимга ўзим ҳайрон қоламан, лекин улгураман.

Шеър ёзиш учун юрағимни аямайман, кўнглимни тўкиш учун оқшом лаҳзаларидан имкон ўғирлайман.

Мозийю мустақбал аҳволин такаллум айла кам,
Не учунким дам бу дамдир, дам бу дамдир, дам бу дам...

Ҳазрат Навоийнинг ана шу ҳикматига суянаман – бугун билан яшагим келади. Кундузларда аёллар дарди билан оғрийман, уларга нажот излайман...

-Аёл ҳақида сўз очдингиз. Аёллар муаммоси-ю ечимлари ҳақида гапирсангиз.

-Аёллар муаммоси жойнинг ўзида ҳал этиладиган ички муаммолар ҳисобланади, кўчага жар солиш билан ҳал қилиб бўлмайди. Бир-биримизга нисбатан андак инсоф-диёнатлироқ бўлсак, асрашни, қадрлашни ўргансак, муаммолар бу қадар кўпайиб кетмасди. Муаммонинг бартараф этиб, аёл тадбиркорлигини, йўқдан йўндириш хислатини кўрсатган бўлардим. Замон аёлдан ҳуқуқи билан биргаликда ўз мулки – илми, ҳунари, қобилияти, имконияти бўлишини талаб қилмоқда, будли-шудлиликка тинмай ундамоқда. Бувиларимиз, момоларимиз ҳаётга ана шу хислатлари билан ярашиб яшаган, оқшомлари чироқ ёруғида ҳунарини қилган – дўппи тиккан, урчуқ йигирган, гилам тўқиган. Кундузи рўзғор тебратиб, бола боққан, фарзандини ҳаётга чоғлаб, чархлаб ўстирган.

Масалан, менинг Хурсаной энам уруш йилларида қишлоқ аҳлини қаҳатчилик кунлардан ёзнинг ёруғ кунларига олиб чиққан. Эркак йўғида эркак бўлиб тадбир қилган – тоғнинг нариги томонидаги қишлоқлар билан маҳсулот айирбошлаган, эшакларга майиз ортиб узоқ бозорларга сотиб келган, хуллас, ризқ топиш учун елиб-югурган.

-Никоҳ шартномаси ҳақида кўп гапириляпти. Буни илгари замондаги маҳр масаласига таққосласак бўладими?

-Абдулла Қодирийнинг "Ўтган кунлар" асаридаги Отабек билан Кумушнинг никоҳ маросимини эслайлик, Муҳаббатхон. Қаранг, ҳали никоҳ хутбаси ўқилмай туриб, маҳр масаласи очилади. Мажлисда гувоҳлар олдида қуйидаги маблағлар маҳр қилиб белгиланади. Уч юз олтин пул, кейинчалик олиб бериш ваъдаси билан Марғилондан ўрдадек бир ҳовли, соғин учун сигир, асбоби рўзғор. Бунга Отабек рози бўлгандан кейин домла хутба бошлайди.

Маҳр ҳақида Қуръон оятларида ҳам бир неча ўринда айтиб кетилган, демак, никоҳ шартномаси ўйлаб чиқилган янги гап эмас, балки ота-боболаримиз қўллаб келган ҳаёт осойишталиги кафолатидир. Никоҳ шартномаси маҳрнинг бугунги кунга мосланган қонуний шакли, десак ҳам адашмаймиз. Гапнинг индаллоси, эрта ғамини чекишимиз бизни кўпгина ёмон таъсирлардан қутқариб қолади.

-Сўнг сўзингиз – муштарийларга тилакларингизни айтсангиз...

-Бугун уларнинг кўпчилиги далада, мактабда, умуман ишда юрибди. Поклик уларга ҳамиша ҳамроҳ бўлсин, қадди, қадри, кўнгли тоғдай ўссин. Яна ҳеч кутилмагандаги бахтларни тилайман уларга...

Суҳбатдош: Муҳаббат ТЎХТАШЕВА.

ТВ НИГОҲ

ҚАЛОВИНИ ТОПИБ ...

Тўғриси, "Таҳлилнома" ЎзТВдаги информацион руҳдаги чиқишларнинг пешқадами. "Таҳлилнома" кейинги пайтлар ҳаётийлиги, воқеа-ҳодисаларга жонли ва дадил муносабатда бўлиб, мақтов ҳамда ҳайбаракаллачиликдан ҳоли, хушомад кўчасида тентирамай иш тутаётгани боис ҳам кишиларни ўз аудиториясига жамлади. Чинакам минбарга айланди.

Албатта, қуруқ минбарнинг таъсири йўқ. Бунинг учун минбарда туриб сўз айтаётган одамнинг маҳорати минбарнинг "обрў"сини кўтаради. "Таҳлилнома"даги дўстларим чинакамига ТВга мосу хос ижодкорлар. Чехов айтгани каби ҳар жиҳатдан гўзал одамлар. Айниқса, менга уларнинг фикри гўзаллиги, тафаккури мовий осмондай кенглиги ёқади.

"Таҳлилнома"нинг кечаги якшанбадаги сони ҳам анча шов-шув бўларли даражада эфирга узатилди. Кўрсатувнинг савияси анча баланд эди. Теша тегмаган мавзулар, оғриқли муаммолар илдизи таҳлил этилди. Республикамиз бўйича Биржадаги ва бозордаги маҳсулотлар нархлари орасидаги тафовут, бозорнинг биржадан анча арзон эканлиги, қурилиш материаллари мисолида талқин қилинди. Бунда вилоятлардаги аҳвол аниқ-тиниқ намоён этилди. Шунингдек, фермерчилик соҳасидаги ўсиш билан ширкат хўжаликлари орасидаги қолоқлик факт ва рақамлар орқали мамлакат миқёсида таҳлил этилди. Бу нозик мавзу. Бироқ қаловини топиб қорни ёққан телемухбирлар бу билан жамият тараққиётига мислсиз фойда келтиришди. Энг муҳими, одамлар онгида мазкур соҳаларга нисбатан тасаввур уйғотилди.

"Таҳлилнома"нинг яна ўзига хос жиҳати нимада? Шунда – халқона, кутилмаган мавзулар, ҳаётдаги муаммолар асосли ва кенг қамровли таҳлил билан томошабинга етказилади. "Таҳлилнома" даги бошловчи ҳам, тележурналистлар ҳам овозини баландлатиб, беҳудага томоқ йириб, бақир-чақир қилишмайди, улар бетгачопар, шартакиликдан йироқ ижодкорлар. Вазминлик билан, оҳиста воқеликни фикрга ўраб беришади.

Шунинг учун ҳам "Таҳлилнома" ўзбек тележурналистикасида ўз мавқеига эга, жиддий ва салмоқли, сиёсий-ижтимоий ҳамда иқтисодий-маърифий дастурга айланиб бораяпти.

Кўчқор НОРҚОБИЛ

ЎҚИНГ, ҚИЗИҚ

ИЧИДАН ТЕМИР ЧИҚҚАН ОДАМ

АҚШда истиқомат қиладиган 49 ёшли Дональд Черчи деган киши баданида шиши борлиги сабаб операция қилдирган эди. Шундан кейин унинг оғриғи баттар кучайди.

Орадан ярим йилча вақт ўтганда Дональд ўзини операция қилган Вашингтон университети касалхонасига ётишга мажбур бўлади. Жарроҳлар иккинчи марта унинг қорнини ёрган пайтда... ичидан узунлиги 33 сантиметр темир пластинка чиқди. Маълум бўлишича, "оқ халатли меҳрибон кишилар" уни аввалги операция пайтида унутиб қолдиришган экан. Беморга берган азоби учун касалхона маъмурияти унга 65 минг доллар айб пули беришди.

ДОВЮРАК "ДОК"

"Док" лақабли ит тезюрар поезднинг ғилдиракларидан 6 ойлик чақалоқни қутқариб қолади.

Морат Стевенс исмли аёл боласини кўтариб, "Док"ни эргаштириб темир йўл ёнидаги боғчага бориб дам олиб ўтиради. Бироздан кейин кўзи уйқуга кетади. Шу пайт чақалоқ эмаклаб йўл изларига бориб қолади. Поезд болага яқинлашиб қолганида "Док" чопиб бориб боланинг кўйлагидан тишлаб, рельсдан чиқариб олади. Поезднинг ғилдираги "Док"нинг орқа оёғини босиб кетади, бола тирик қолади. Шифокорларнинг ёрдами билан "Док"нинг ҳам ҳаёти сақлаб қолинди.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ тайёрлади.

БИЛАСИЗМИ?

НОЁБ КАШФИЁТЛАР

* Ер ҳайдашда қўл келадиган омочдан одамлар 5500 йил аввал фойдаланишган. Сигир, ҳўкиз судрайдиган ёғоч омочни Осиё қурғоқлигида яшайдиган халқлар ўйлаб топишган. Бундан 2500 йил аввал инсон биринчи марта темир омочдан фойдаланган. Ғилдиракли омоч 1000 йил аввал кашф қилинган. Пар билан машина судратиб юрадиган омочни эса дастлаб 1832 йили инглиз миллатига мансуб Хиткоут тажрибада синаб кўрган.

* Тўққиз қаватли баланд уй АҚШда, Чикаго шаҳрида 1885 йили қад кўтарган. Унинг деворлари темирдан бўлган.

* Инсон ғиштдан жуда қадим замонлардан бери фойдаланади. Сариқ тупроқдан қуйилган ғиштни узоқ вақт қуритиб, сўнг ундан уй қуришади. Дунёдаги энг қадимий қалъа, деб ҳисобланган Иерихон шундай пишиқ ғиштдан 7 минг йил аввал қурилган. Умуман, одамлар ғиштдан 4,5 минг йил аввал фойдаланишган.

* Беш минг йил бурун одамлар қўрғошин билан мисни қўшиб эритиш натижасида янги металл бронзани кашф қилишган. Шунинг натижасида инсоният тарихида бронза даври бошланган.

* Темир даври эса 3,5 минг йил аввал бошланган, яъни ҳозирги Туркия заминида хет халқи биринчи марта темир рудасидан ҳар хил қурол-аслаҳалар ясашган.

* Чўянни бизнинг эрамиздан 600 йил бурун хитойликлар эритиб турмушда ишлатишган. Уларнинг чўян эритиш печлари европаликларга қараганда қувватли бўлган. Европада чўяндан фақат 1400 йили фойдаланишни бошлашган.

* Ҳиндлар эрамиздан аввалги 1000 йилда темирни кўмирда эритиб, ундан ўта чидамли ва мустаҳкам пўлат олишган. Зангламайдиган пўлатни эса 1913 йили инглиз Бридли кашф қилган. У пўлатни хром билан аралаштириб шундай металл олган.

* Бундан 5500 йил аввал шумер ёзуви пайдо бўлган. Шу ёзув асосида форс, ассирия ҳамда вавилонларнинг мих ёзувига асос солинган. Хитой иероглифи бундан 3300 йил аввал топилгани тарихдан маълум. Демак, у шумер ёзувидан 2200 йил кейин аниқланган. 3000 йил аввал греклар сурияликлар ёзувини ўзларига мослаб фойдалана бошлашган. Грек ёзуви кейин лотин ҳамда немис алфавитларининг вужудга келишига асос бўлган.

* Оламдаги энг дастлабки "Авизо" ҳамда "Релейшн" деб номланган икки газета Вольфенбюттел ҳамда Страсбург шаҳарларида 1609 йили нашр қилинган. Ҳафталик газеталар ўз муштарийларини олам янгиликлари билан таништириб турган.

Зуҳра РИХСИЕВА тайёрлади.

SPORT OLAMIDA

ТЎПУРАРНИНГ ЖАРОҲАТИ

Италиянинг "Парма" клуби матбуот-хизмати хабарига қараганда, жамоанинг етакчи ҳужумчиси Адриано икки ой мобайнида яшил майдонда ҳаракат қила олмайди.

Бунга ҳужумчининг тиззасидан олган жароҳати сабаб бўлган. Клуб раҳбариятининг таъкидлашича, бразилиялик форвардсиз жамоага анча қийин бўлиши мумкин. Айнан унинг голлари эвазига "Парма" турнир жадвалининг учинчи поғонасида бормоқда эди. Ҳозирча Адриано тўпурарлар баҳсида "Милан"нинг украиналик легионери Андрей Шевченкодан кейинги ўринни банд қилиб турибди.

УИЛЬЯМСЛАР ҚАТНАШМАЙДИ

5 ноябр куни ВТА йўналиши бўйича Лос-Анжелесда бошланган теннис чемпионатида дунёнинг 8 нафар кучли теннисчи аёллари орасида россиялик ракетка усталари Анастасия Мыскина ва Елена Деменьевалар ҳам иштирок этишмоқда.

Мукофот жамғармаси 3000000 АҚШ долларини ташкил қилувчи мусобақада Дементьева бельгиялик Ким Клийсторсга, франциялик Амели Моресмо ва америкалик Чондой Рубихчорго қарши кортга чиқса, Мыскинанинг рақибаси бельгиялик Жюстин Энин Арденн, америкалик Женефер Коприати билан беллашадиган спортчи кунчиқар мамлакат ракетка устаси Аи Сугиямолар эканлиги маълум бўлди. Ўтган йилги баҳсларда Ким Клийсторс Серена Уильямс устидан яккалик баҳсларида ғолиб чиққан, Дементьева ва Женетт Лусарова жуфтлиги эса Кару Блек ва Елену Лиховцеваларни мағлубиятга учратган эди. Мазкур турнирда теннис бўйича аёллар таснифининг кучли саккизлигига кирган опа-сингил Уильямслар ҳамда Линдсей Дэвенпортнинг иштирок этмаслиги Мыскина, Рубин ва Аи Сугиямалар учун ғолиб бўлиш имкониятини туғдиради.

"ШТУТГАРТ" КАРВОНБОШИ

Футбол бўйича Европа Чемпионлар лигаси 4 -тур учрашувлари қизиқарли баҳсларга бой бўлди.

Турнирнинг марказий учрашуви шубҳасиз, "Е" гуруҳи вакиллари, Англиянинг "Манчестер Юнайтед" ҳамда Шотландиянинг "Глазго Рейнджерс" жамоалари ўртасида кечди. Чунки 3 - турда Фергюссон шогирдлари "Штуртгарт"га имкониятни бой бериб, пешқадамликни Александр Глеб жамоасига топшириб қўйишганди. "Манчестер Юнайтед" "Глазго Рейнджерс"га қарши пухта ҳозирлик кўрганлигини ўйиннинг дастлабки дақиқаларида ҳисобни очиши билан исботлади. Жамоанинг уругвайлик ҳужумчиси Диего Форлан 6-дақиқадаёқ "Манчестер"ни олдинга олиб чиқди. Аммо Шотландия клуби бирон маротаба ҳам хавфли вазият содир эта олмади. Натижада биринчи бўлим тугашига 2 дақиқа қолганда "қизил иблислар" ҳужумчиси Руд Ван Нистелрой иккинчи тўпни киритди. Танаффусдан сўнг ўйин суръатини пасайтирмаган инглизлар яна бир тўп киритиб, ҳисобни йириклаштиришди. Гол муаллифи Руд Ван Нистелрой.

Гуруҳдаги иккинчи учрашув Грецияда маҳаллий "Панатиниакос" ва Германиянинг "Штутгарт" жамоалари ўртасида кечди. Ўйин давомида яққол устунлик немислар томонида бўлиб, сафарда 1:3 ҳисобида ғалабага эришдилар.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида ФАЗЛИДДИН тайёрлади.

ҲОЗИРЛИК ҚИЗҒИН

Яқинда Канадада оғир атлетика бўйича жаҳон чемпионати мусобақаларига старт берилади.

2004 йилда Афинада ўтадиган ёзги Олимпиада ўйинларига йўлланма берувчи ушбу турнирда мамлакатимиз терма жамоасининг Ўринов, Ўразимбетов, Устинов, Тоғаев, Раунов, Ким, Халилов сингари аъзолари ҳам иштирок этишади. Айни пайтда оғир атлетикачиларимиз Москва шаҳрида тайёргарлик машғулотларини ўтказишмоқда.

МЕЗБОНЛАР - ҒОЛИБ

Урганч шаҳридаги Паҳлавон Маҳмуд номли теннис клуби мажмуасида теннис бўйича "Олтин коптоқ", деб номланган Ўзбекистон Кубогининг навбатдаги босқич беллашуви бўлиб ўтди.

Унда Хоразм ва Жиззах вилоятларининг энг кучли теннисчилари ўзаро куч синашишди. Бу сафар ҳам мезбонлар 5:0 ҳисобида ғалаба қозонишди. Эслатиб ўтамиз, икки йил муқаддам ҳам ўзаро учрашувда хоразмликлар устун келишганди.

ГИЛАМДА ЎСМИРЛАР

Бухоро вилоятининг Олот шаҳрида 13-15 ёшли ўсмирлар ўртасида дзюдо бўйича мамлакат биринчилиги бўлиб ўтди.

Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлардан ташриф буюрган 400 нафар ёш спортчилардан ўз вазнлари тоифасида бухоролик Қаршиев, Очилов, Умрзоқов, Шарипов, чирчиқлик Азимов, самарқандлик Бабаян, қашқадарёлик Норқобилов, жиззахлик Ҳамдамов, пойтахтлик Турсунов ва Амирҳамзаевлар ғолибликни қўлга киритишди. Қизлар мусобақасида ҳам 9 та вазн тоифасида пешқадамлар номи маълум бўлди. Умумжамоа ҳисобида 21 та медални қўлга киритган бухороликлар биринчи ўринни эгаллашди. Самарқандликларга иккинчи, пойтахтликларга учинчи ўринлар насиб этди.

ЧЕМПИОН АНИҚ

Футбол бўйича Қорақалпоғистон Республикаси олий лига жамоалари ўртасидаги жорий йилги чемпионат якунига етди.

Тўрткўл туманининг "Оқ олтин" жамоаси чемпионликни қўлга киритди. Хўжайли туманининг "Хўжа-эли" жамоаси иккинчи, Нукус Давлат педагогика институти жамоаси учинчи ўринни эгаллади. Биринчилик мусобақаларида "Хўжа-эли" жамоаси ҳужумчиси Камол Абдуллаев рақиблар дарвозасини 16 маротаба аниқ нишонга олиб чемпионат тўпурари номини қўлга киритди.

ТЕННИС МУСОБАҚАЛАРИ ЯКУНЛАНДИ

"Пахтакор" стадиони теннис кортларида 1989-1991 йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида теннис бўйича давом этаётган "Олимпиада умидлари" турнири ниҳоясига етди.

Ўғил болалар ўртасида ғолибликка Рифат Бихтюков лойиқ, деб топилган бўлса, қизлар баҳсида Хабибулинага тенг келадиган ўсмир топилмади. Турнир якунида ғолиб ва совриндорларга мутасаддиларнинг эсдалик совғалари туҳфа этилди.

НАВОИЙЛИКЛАР - БИРИНЧИ

Навоий шаҳрида бадиий гимнастика бўйича 1989-1993 йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида Ўзбекистон Кубоги мусобақалари бўлиб ўтди.

Қизиқарли кечган беллашувларда Навоий вилояти жамоаси биринчи ўринни қўлга киритишди.

Имомали УЛФАТОВ тайёрлади.

---

30 йилдирки, Абдурасул ака Бийбалоев турмуш ўртоғи, "Дўстлик" ордени соҳибаси Нурия Исмоилова билан Ховос туманидаги 7-умумтаълим мактабида ўқитувчи. Уларнинг қизи Гулшан ҳам ота-онаси изидан бормоқда.

СУРАТДА: муаллимлар оиласи.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

СУТЛИБУЛОҚ ҚИССАСИ

(Боши 1-бетда)

Қўрқув аралаш калима ўгирди:

"Ло илоҳа Иллаллоҳу Муҳаммадур Расулуллоҳ" деганча бир даста гиёҳни қўлтиқлаб, уйига кетди. Қумғонда сув шарақлаб турган экан.

-Хуллас, уни чой қилиб, учинчи бор оғзимни чайқаганимда жонимни олаёзган тиш оғриғи таққа тўхтади, - дея қиссадан ҳисса чиқарди Исмоил ота Абдураҳмонов.

Сутлибулоқ зиёратига келганлар бу ҳикояни эшитиб, ҳайратини яшира олмадилар.

-Бу сирнинг тарихи узун, - деб ҳикоясини давом эттирди бизнинг "ровий".

Шундоққи, Яман мамлакатидан Пайғамбаримиз Муҳаммад (с.а.в.) замонларида она-бола шу ерларга келиб қоладилар. Онанинг исми Биби Наима бўлиб, ўғли Увайс ул-Қароний (у зотни Муҳаммаднинг дўсти ҳам дейдилар) номи билан маълум ва машҳур бўлган. Улар ғор кавлаб истиқомат қила бошлаган жой сувсиз дашт бўлиб, мазлума онанинг холис дуоси шарофатидан бешта булоқ пайдо бўлган.

Биби Наима бировларнинг кирини ювиб, нонини ёпди, уйини супурди, ўғил қишлоқнинг подасини боқди, ўтин терди. Шунинг эвазига эл нимаики берса, рози бўлдилар, қаноат билан тирикчилик қилдилар. Султон Увайснинг пода боқишининг ҳам сабаби бор. У зот 13 ёшида дўсти Муҳаммад Алайҳиссаломни кўрмоқ учун Каъбатуллоҳга борди. Лекин онасидан ижозат фақат пайғамбарни уйида кўрмоққа бўлгани учун кўролмай қайтди (пайғамбаримиз намозга кетгандилар, ўғил эса онанинг рухсати бўлмаган жойга бормайди), билсаки дўсти Муҳаммад (с.а.в.) саҳрода пода боқарканлар.

-Дўстим – Аллоҳнинг хос пайғамбари даштда куйсин-да, мен онамнинг биқинида соя-салқинда ётайинми? – деб у ҳам мол-қўй, туя ҳайдади.

Она сигир ва туяларни соғар, ўзларига лойиғини олиб қолар, ортиғини булоққа тўкарди. Дердики:

-Биздан кейин дунёга келадиган мўминлар ичсин, шифо топсин.

Шу-шу Биби Наиманинг беш чашмаси Сутлибулоқ номини олди. Жума кунлари бу ерга одам сиғмай кетади. Сабаби шуки, зилол, яхна, лаззатли сув сутнинг тусига киради, оғизга олсангиз қаймоқнинг мазаси келади.

-Султон Увайс ул-Қароний отамизнинг юриш-туришларида ҳидоят ва садоқатдан ўзга ҳеч нарса йўқ эди, - ҳикоясини давом эттиради Исмоил ота. – Бир куни ғайб орқали Муҳаммад (с.а.в.)нинг битта тишлари тушгани маълум бўлди. Лекин қайси тиш? Отамиз " бумикан, бумикан?" деб, 32 та тишларини қўлларига бир чангал қилиб суғуриб олдилар.

Бу садоқатдан мутаассир Биби Наима дедилар:

-Энди уларни ўнг елкангдан ошириб отгинки, уруғдай сочилсин, гиёҳ бўлиб унсин. Ўша гиёҳ ихлос қилган ҳар инсоннинг тиш оғриғига малҳам бўлсин.

Мана ҳозиргача у ҳар баҳор ердан униб чиқади. Бўйи икки қаричга бормайди, оппоқ гуллайди. Гулкосасига қарасангиз, худди тишни қўлда қаторлаштириб терганга ўхшайди.

-Сизга даво бўлган ҳам ўша ўтми? - сўрайман ундан.

-Ҳа, - бош ирғайди Исмоил ота...

Йиллар ўтиб ўғил балоғатга етди. Биби Наима деди:

-Ўғлим, энди сени уйлантирай.

-Уйланмайман, она, мени кечиринг.

-Нега, жоним болам?

-Келин сизни ранжитса, мен Аллоҳнинг олдида гуноҳкор бўламан. Неки хизматингиз бўлса, ўзим адо қилайин, лекин ёруғ дунёда сизни ўзганинг қўлига қарам қилиб қўймайман.

Она йиғлайди, ўғил кўнмайди. Алқисса, Султон Увайс ул-Қароний оламдан тоқ ўтди, уч зотни деб яшади. Аллоҳни, Муҳаммадни, Онани.

Бир куни Биби Наима кўзининг оқу қорасини олдига ўтқазиб деди:

-Ўғлим, умр ўлчовли. Қазои қадарим етди, мендан сўнг элга қўшилгин, ёлғиз қолмай, одамлар билан яшагин.

-Хўп, онажон, - деди Султон Увайс волидасининг оёқларига бош уриб. – Лекин сиз ҳам бу ерда якка қолдим деб ўксинмай ётинг. Бир куни паймонам тўлса, оёқ тарафингизга бошимни қўяман. Ўша ҳолимда то рўзи қиёматгача ҳоки пойингизни кўриклаб ётаман. Бу даргоҳни зиёрат қилмоқчи бўлганлар ҳам аввал сизни кўриб, кейин менинг ҳузуримга борадилар...

Шундай қилиб, Султон Увайс ул-Қароний онаси вафотидан сўнг элга яқин жойдан ғор кавлади. У кишининг кароматидан халқ баҳра олди, деҳқончилик ва ҳунарга барака кирди, ёшу қари эъзозда бўлди. Аммо шаккоклар у зотнинг кароматига ишонмай синамоқчи бўлдилар. Ош дамлаб зиёфатга чақирдилар, товоқ устига мушукни пишириб босдилар.

-Ҳа-а, жонивор, - деди Султон Увайс афсус билан дастурхонга қараб. - Ўйнаб-кулиб юравермай бу ерда нима қиласан, а? Пишт, қара!

Шунда паловнинг юзидаги мушук гўштига жон кириб, "миёв" деганча ташқарига отилди. Шаккоклар тақсирнинг оёғига йиқилишди.

-Биз бадбахтларни авф этинг.

Султон Увайс ул-Қароний оғриниб, дуойибад қилди:

-Илоё ҳамманг ичбуруққа йўлиққин. Аллоҳу Акбар.

Ўз қилмиши сабаб қарғиш урган кишилар қорин оғриқ, ичбуруққа йўлиқиб, азобда қолишади. Гуноҳни ювиш учун тўқайзорни ўзлаштириб, янги қишлоқ қуриб, кўчиб кетишади. Шундан сўнг дард чекингандай бўлиб, улар Султон Увайс ҳузурига келадилар:

-Ҳазрат биздан рози бўлинг. Янги қишлоғимизга бир ном берингки, табаррук бўлиб қолсин.

-Қишлоғингиз "Пишт, қара" бўлсин, - дейди Ҳазрат Увайс...

Ўша "Пишт, қара" асрлар ўтиб, "Пешкўрғон"га айланган экан.

Бу гаплар эскиларники. Ривоятни минг одамдан эшитсангиз, мингта тафсилот қўшилади. Бу хусусда Эшонбува (Эшондада Охунов), Валлоҳи Аълам (Маматхўжа ота), Оқилхон ака кабилар яна кўп нарсаларни айтиб беришлари мумкин. Китобларда, газеталарда тағин бошқачароқ талқинлар учрайди. Уларнинг замирида фақат икки эзгулик ётибди: аввало, Биби Наима она ва ўғиллари Султон Увайс ул-Қаронийнинг руҳига буюк ҳурмат, эҳтиром ва иккинчидан, она қишлоқ – Пешкўрғонга муҳаббат, қолаверса, ривоят неча кўринишда бўлмасин, ҳаммасидан ҳидоят уфуриб турибди.

Сутлибулоқ хусусида айтдикки, бу Биби Наима онанинг шарофатидан. У кишининг ўғли Султон Увайс ул-Қаронийнинг мақбарасини бутун мусулмон олами қадамжо билади десак, лофи йўқ. Бу ердаги чашмалар, кўл, балиқлар - ҳаммасида дунё-дунё сир-синоат бор. Жума куни Сутлибулоқ сутдай оппоқ бўлса, Балиқли кўлнинг балиқлари жума намозига кетишар экан...

"Атеизм" деган бадбахт "илм" бор эди. Инсон намозни унутаёзган замонда балиқнинг намозга кетиши бу "фан"нинг мантиқсиз "мантиғи"га ҳам, ўша кунлар кодексининг ахлоқсиз "ахлоқи"га ҳам тўғри келмасди. Табаррук балиқни еб кўрганлар ҳам бўлган, ундайларнинг боши кулфатдан чиқмаганига, умри хор-зорликда ўтганига эл шоҳид.

Қадриятлар қадр топаётган мустақиллик йилларида Балиқликўл ва Сутлибулоқ яна аслига қайтди. Эндиликда у мозийга ва иймонга эҳтиромнинг рамзи бўлиб қолди, десак муболаға бўлмас. Давлат хазинасидан пул ажратилиб, эътиқодли кишилар "ҳа" дейишди. Қўқоннинг энг сара усталари таклиф этилди, маҳаллий ҳунармандлар уларнинг ёнига кирдилар. Султон Увайс ул-Қаронийнинг мақбараси шундай зийнатландики, фақат ҳавас қиласиз.

Ўтган йили Бобур номли ширкат хўжалиги (раиси Исомиддин Худоёров) Сутлибулоқни ободонлаштиришга қўл урди. Қўшни хўжаликлар ёрдамлашдилар, катта ҳашар бўлди. Биби Наима онамизнинг қабри устида мақбара қад ростлади. Унга Пешкўрғон қишлоғининг ҳунармандлари бор санъатларини сарфлашди. Бугун ҳар икки зиёратгоҳ қайта туғилган. У ердан йил-ўн икки ой яхши ниятли кишиларнинг қадами узилмайди. Ҳамманинг қўли дуога очилган, азизларнинг руҳига Аллоҳнинг раҳмати сўралади, юрту элга тинчлик, хотиржамлик, саломатлик тиланади. Айтинг-чи, бунинг нимаси ёмон? Дуо билан эл кўкаради-да!

Шу ўринда бир мулоҳаза: Балиқликўл ва Сутлибулоқда икки улуғ инсон азиз она ва ўғилнинг ётган жойлари замондошларимиз меҳнати билан гўзаллик касб этиб, оромгоҳ мақомига етди. Энди ўша покиза руҳлар ва ҳалол меҳнатлар мевасига биздан ҳурмат керак. Малҳамдай шифобахш зилол булоқлар, аждодларимиз эътиқодининг тирик ёди бўлган хосиятли балиқлар биздан кейинги авлодларга безавол, бешикаст етмоғи лозим.

Рустамжон УММАТОВ

Бош муҳаррир ЎТКИР РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Ағитай АДИЛОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУҲАММАД (масъул котиб), Озод ШАРОФИДДИНОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона – 136-58-83. Бош муҳаррир ўринбосарлари – 133-16-27, 133-44-43. Котибият – 136-56-30. Ижодий гуруҳлар – 136-54-44, 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42. Факс – 133-09-93, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; Андижон – 8-374-2-25-32-23; Бухоро – 8-365-22-648-22; Жиззах – 8-372-22-648-72; Навоий – 8-436-22-588-56; Наманган – 8 – 369-43-311-81; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-233-00-52; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-225-41-73; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар бўлими телефони: 133-44-43, 136-58-83.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар

Навбатчи: А.АЛИҚУЛОВ

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси томонидан 2002 йил 18 февралда № 00694-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

Буюртма Г-0021, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

E-mail: kishlokhayoti@yahoo.com

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди:

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 3456